

Opinnäytetyö (AMK)

Fysioterapian koulutusohjelma

NFYSIS13

2016

Henrietta Schrey & Essi Yli-Junnila

ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVAN OPPILAAN TOIMINTAKYVYN ARVIONTI ICF-YDINLISTAN AVULLA

– ICF- toimintakykyprofiilin toimivuus
erityiskoulussa

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Fysioterapian ko

2016 | 40 + 4 liitettä

Helena Tigersted

Henrietta Schrey & Essi Yli-Junnila

ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVAN OPPILAAN TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI ICF-YDINLISTAN AVULLA

- ICF-toimintakykyprofiilin toimivuus erityiskoulussa

ICF (International Classification of Functioning, Disabilities and Health) on kansainvälinen toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden luokitus, jonka avulla pystytään kuvaamaan sairauden tai vamman vaikutuksia yksilön elämässä. Vuoden 2016 alusta Kelan vaikeavammainen kuntoutus muuttui vaativaksi lääkinälliseksi kuntoutukseksi. Uudistus vaatii kuntoutuksen viitekehystenä käytettävän ICF-luokitusta. Näillä muutoksilla pyritään saamaan yksilön toimintakyvyn arvioiminen kokonaisuuden tarkasteluksi ja samalla tuetaan kuntoutuksen ammattilaisten välistä yhteistyötä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, soveltuuko 6-13-vuotiaiden CP-vammaisten lasten ja nuorten ICF-pohjainen ydinlista Katariinan koulun käyttöön. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisena tutkimuksen kohteena olevan luokan opettaja kokee ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin koulussa jo käytössä olevan Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelman rinnalla (HOJKS), ja miten toimintakykyprofiili vaikuttaa oppilaan koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvässä tavoitteiden asettelussa.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelminä käytettiin havainnointia ja teemahaastattelua, joiden perusteella saatujen tietojen mukaan ICF-pohjainen ydinlista ei soveltuisi oppilaan toimintakyvyn arvioimiseen. Tutkimuksen tulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä edes koko Katariinan koulussa työn toteutuksessa olevien puutosten sekä erittäin pienen tutkimusjoukon vuoksi.

ASIASANAT:

ICF, toimintakyky, HOJKS, Kela, moniammatillisuus, toimintakykyprofiili

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Health and Well-Being Services | Physiotherapy

2016 | 41 + 4 appendices

Helena Tigerstedt

Henrietta Schrey & Essi Yli-Junnila

EVALUATION OF FUNCTIONING OF THE STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS WITH THE HELP OF ICF CORE SET

- the operability of an ICF functioning profile in a special school

ICF (International Classification of Functioning, Disabilities and Health) is an international classification for functioning, disabilities and health which is used to help describe the effects of diseases and injuries in individual's life. In the beginning of 2016 Kela's (The Social Insurance institution of Finland) rehabilitation for severely disabled people changed to demanding medical rehabilitation. This reform demands that the ICF-classification is used as a frame of reference in all rehabilitation. With these reforms the pursuit is to evaluate the functioning of an individual as a wholeness and in the same time to support the cooperation between the professionals of rehabilitation.

The purpose of this thesis was to research if the ICF core set for 6-13-year old children with Cerebral Palsy would be suitable for Katariina's School's use. The purpose was to explore how the teacher, who was the object of the study, experiences the use of functioning profiles, which is an outcome of the core set, alongside with the individual education plan what is in use in the school and how does the functioning profile effect for setting goals on schooling and learning of the student.

The research methods of the thesis were observation and theme interview and with the information gathered with these methods we have come to the result that the ICF core set is not suitable for estimating the functioning of the students in Katariina's School. However the results of this study are not generalized even in the Katariina's school itself, because of the deficiencies in the implementation of the thesis and because of a very small target group.

KEYWORDS:

ICF, functioning, HOJKS, Kela, multiprofessionality, functioning profile

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	7
2 ICF-LUOKITUS	9
2.1 ICF-luokituksen jaottelu	9
2.2 ICF:n merkitys moniammatillisessa työryhmässä	11
2.3 ICF-luokituksen käyttö Suomen erityiskouluissa	12
3 TOIMINTAKYKY JA SEN ARVIOINTI ICF-YDINLISTAN AVULLA	15
3.1 Toimintakyky, ICF-ydinlistat ja toimintakykyprofiili	15
3.2 Kommunikaatio- ja kielihäiriöisyys sekä liikuntavammaisuus	17
4 KATARIINAN KOULU JA OSKU-OSAAMISKESKUS	19
4.1 Tutkimusjoukko	20
5 TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	22
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	23
6.1 Havainnointi	23
6.2 Teemahaastattelu	24
6.3 Opinnäytetyön vaiheet	25
6.4 Aineiston analyysi	27
7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	28
7.1 Toimintakykyprofiilin merkittävin ero HOJKS:iin verrattuna	28
7.2 Toimintakykyprofiilin luettavuus	30
7.3 Toimintakykyprofiilin plussat ja miinukset	30
7.4 Toimintakykyprofiilin tarpeellisuus Katariinan koulussa	31
7.5 Johtopäätökset	32
8 POHDINTA	34
8.1 Opinnäytetyön tekijöiden ajatukset toimintakykyprofiilin toimivuudesta Katariinan koulussa	34
8.2 Eettisyys	35
8.3 Luotettavuus	36

LIITTEET

- Liite 1. Toimintakykyprofiili
- Liite 2. ICF-kuvauslomake
- Liite 3. Lupalomake
- Liite 4. Teemahaastattelun runko

KAAVIOT

- Kaava 1. Kaavio tämän opinnäytetyön etenemisestä 26

KUVAT

- Kuva 1. Kuva ICF-luokituksen osa-alueiden vuorovaikutussuhteista (THL 2015). 10
- Kuva 2. Kuva osaamiskeskukseen osallistuvista yksiköistä. Kuva lainattu OSKU-osaamiskeskusta käsittelevästä diasarjasta. 20
- Kuva 3. Ote kommunikaatio- ja kielihäiriöisen oppilaan toimintakykyprofiilista. 29

KÄYTETYT LYHENTEET

HOJKS	Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.. Tehdään erityistä tukea vaativille lapsille ja nuorille vuosittain moniammatillisen työryhmän yhteistyönä (Kauppila J. 2015).
ICF	International Classification of Functioning, Disability and Health (WHO 2016).
ICF-CY	International Classification of Function for Children and Youth (WHO 2016).
KELA	Kansaneläkelaitos (Kela 2016).
WHO	World Health Organization (WHO 2016).

1 JOHDANTO

Kansainvälinen toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden luokitus ICF on maailman terveysjärjestö WHO:n kehittämä, ja sen avulla pystytään kuvaamaan sairauden ja vamman vaikutuksia yksilön elämässä. ICF-luokitus on suomennettu jo yli kymmenen vuotta sitten mutta sen käyttöön ottaminen Suomessa on edennyt hitaasti. ICF-luokitus tarjoaa yhtenäisen, kansainvälisesti sovitun kielen ja viitekehyksen, jolla voidaan kuvata henkilön toimintakykyä sekä siihen vaikuttavia tekijöitä. (ICF 2004.) Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, Kela ja ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä ICF:n juurruttamiseksi suomalaisiin käytäntöihin (Kela 2015).

1.1.2016 alkaen Kelan vaikeavammaisten kuntoutus muuttui vaativaksi lääkinälliseksi kuntoutukseksi. Lakimuutoksen tuomien sisällöllisten uudistusten avulla tuetaan kuntoutusten toteutusta ja yhteistyötä kuntoutusalan ammattilaisten välillä entistä joustavamaksi. Uudistus vaatii kuntoutuksen viitekehyksenä käytettävän ICF-luokitusta. Myös Kela edellyttää, että kuntoutujan rajoitteet tarkastellaan kokonaisuutena niin, että sairauden tai vamman aiheuttamat vaikeudet henkilön arkipäivässä huomioidaan ensisijaisesti osallistumisen ja suoritusten tasolla. Rajoitteiden haitta-aste arvioidaan ICF-toimintakykyluokituksen mukaisilla osa-alueilla. Kaikki toimintakyvyn osa-alueet, joilla kuntoutujan toimintakyky on alentunut, kuvataan hänen kuntoutussuunnitelmassaan. (Suomela-Markkanen 2015.)

Uudistuneiden lakimuutosten taustalla on halu ja pyrkimys yhdenmukaistaa kuntoutujien toimintakyvyn kuvausta kansainvälisesti. Toimintakyvyn arviointi ja mittaaminen, sekä kuntoutussuunnitelman laatiminen tapahtuu aina monen eri kuntoutusalan ammattilaisen yhteistyönä. Yhdenmukaiset ja luotettavat arviointimenetelmät, yhtenevä tyyli toimintakyvyn kuvauksen laatimiseen ja ammattilaisten välillä vallitseva yhtenevä kirjaamiskieli ovat avain parempiin edellytyksiin oikeanlaisille johtopäätöksille, riippumatta ammattiryhmästä. Lakimuutoksen tuoma tärkeä tavoite on myös huomioida enemmän kuntoutujan diagnoosin lisäksi yksilö- ja ympäristötekijät ja vuorovaikutus niiden osa-alueiden välillä. (Kela 2015.)

Opinnäytetyö on tutkimuksellinen opinnäytetyö Katariinan koululle. ICF-luokituksen käyttöönoton helpottamiseksi on kehitetty ICF-ydinlistoja, joihin on valittu tiettyihin terveydentiloihin tai tilanteisiin soveltuvia kuvauskohteita. Tällöin toimintakyvyn kuvaaminen ICF:n avulla käytännössä helpottuu. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2014.) Tar-

koituksena on selvittää, millaisena tutkimuksen kohteena olevan luokan opettaja kokee ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin HOJKS:n rinnalla ja miten toimintakykyprofiili vaikuttaa oppilaan koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvässä tavoitteiden asettelussa. Toimintakykyprofiilit tehdään neljälle Katariinan koulun oppilaalle. Lomakkeet täytetään koulussa jo tehtyjen HOJKS:ien pohjalta ja oppilaita havainnoimalla.

2 ICF-LUOKITUS

Fyysiseen toimintakykyyn keskittyminen ei riitä, jos keskeisenä päätavoitteena on oppilaan elämänlaatu ja sen nostaminen. ICF-luokitus tarjoaa mahdollisuuden kuvailla henkilön toimintakykyä kokonaisvaltaisesti, sillä siinä otetaan huomioon paitsi fyysinen olemus, myös hänen sosiaalinen, psyykkinen ja kognitiivinen tilansa. ICF-luokituksesta on myös olemassa lasten ja nuorten versio ICF-CY, jota ei ole kuitenkaan suomennettuna. (Rämä ym. 2015.)

ICF-luokitus pohjautuu vuonna 1980 julkaistuun sairauden seurauksien malliin ICIDH (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps), jota uudistettiin kansainvälisessä yhteistyössä yli seitsemän vuoden ajan. ICIDH-luokituksen kieli oli vammaisia ja toimintarajoitteisia ihmisiä leimaavaa ja negatiivista eikä se ottanut huomioon ympäristö- ja yksilötekijöitä (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2014). ICF-luokitus on terveyden osatekijöiden luokitus, kieleltään neutraali ja pidättäytyy ottamasta kantaa sairauden syihin (WHO 2001).

2.1 ICF-luokituksen jaottelu

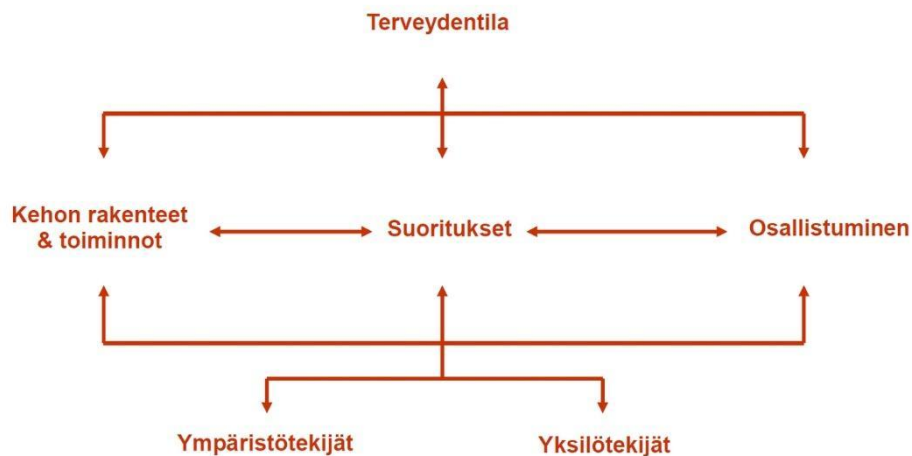
ICF-luokitus toimii helppokäyttöisenä viitekehyksenä yhdistäen tiedon ihmisen toimintakyvystä ja sen rajoitteista. Luokitus käsittelee ihmistä terveyden ja terveyteen liittyvien osatekijöiden näkökulmasta. Se ei ota huomioon olosuhteita, jotka eivät liity terveyteen, kuten rotua, sukupuolta tai uskontoa. (ICF 2004.)

ICF-luokitus on jaettu kahteen osaan: **toimintakyky** ja **toimintarajoitteet** sekä **kontekstuaaliset tekijät**. Toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden osa-alueet ovat ruumiin ja kehon toiminnot sekä suoritukset ja osallistuminen. Toimintarajoitteet toimivat yläkäsitteenä ruumiin ja kehon toimintojen vajavuudelle sekä suoritus- ja osallistumisrajoitteille. Toimintakyky ja toimintarajoitteet ymmärretään ICF-luokituksessa moniulotteiseksi ja vuorovaikutukselliseksi tilaksi, joka sisältää sekä terveydentilan, että yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksen. (ICF 2004.)

Kontekstuaaliset tekijät kattavat ympäristö- sekä yksilötekijät. Ne voivat joko edistää tai rajoittaa toimintakykyä. Toimintakykyä rajoittavia ympäristötekijöitä ovat esimerkiksi palvelujen saannin vaikeus, läheisten tai työnantajan kielteinen asenne, puuttuva tuki

tai sopimattomat tai epäkäytännölliset tuotteet ja teknologiat. Edistäviä tekijöitä taas ovat esimerkiksi rakennetun ympäristön esteettömyys. Yksilötekijät voivat vaikuttaa toimintarajoitteisiin niiden kaikilla tasoilla. (WHO 2001.) Yksilötekijät on otettu huomioon ICF-viitekehyksessä, mutta niitä ei ole pystytty luokittelemaan suurten kulttuuristen ja yksilöllisten vaihteluiden vuoksi. Ympäristöön liittyvät tekijät on luokiteltu ja ne ovat numeerisesti arvioitavissa ICF-luokituksen avulla. Ympäristö tulisi ottaa aina huomioon henkilön toimintakykyä kuvatessa, mutta myös yksilötekijöitä on hyvä kuvata osana toimintakyvyn kuvausta. Kuva 1 selventää, miten ICF-luokituksen osa-alueet ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (THL 2015.)

ICF-luokituksen osa-alueiden vuorovaikutussuhteet

Kuva 1. Kuva ICF-luokituksen osa-alueiden vuorovaikutussuhteista (THL 2015).

ICF on hierarkkinen luokitus, jonka jokainen osa-alue sisältää pääluokat ja niiden sisällä olevat kuvauskohteet, joissa kerrotaan kuvauskohteen yksityiskohtaisuus. Kuvauskohteet sisältävät lyhyen määritelmän sekä mahdolliset kuvauskohteisiin sisältyvät ja ei-sisältyvät asiat. Tieto, joka on koodattu tarkemmalla alatasolla, säilyttää aina merkityksensä siirryttäessä ylätasolle. Näin voidaan esimerkiksi seurata luokituksen haaroja alaspäin ja päästä yleisestä toimintakyvyn kuvauksesta hyvin yksityiskohtaiseen toimintakyvyn kuvaukseen. (ICF 2004.)

ICF-koodi muodostuu osa-alueen kirjaintunnuksesta, ja sitä seuraavasta eri kuvauskohteiden numerotunnuksesta sekä tarkenteesta. Kirjaintunnuksissa *b* on ruumiin/kehon toiminnot, *s* ruumiin rakenteet, *d* suoritukset ja osallistuminen ja *e* ympäris-

tötekijät. ICF:ää voidaan käyttää kaksi- kolmi- tai neliportaisesti, riippuen siitä miten yksityiskohtaisesti toimintakykyä halutaan kuvata. Tarkenteet ovat numeroita, jotka ilmaisevat terveyden tasoa tai kyseessä olevan ongelman vakavuutta. Niiden avulla ilmaistaan vajavuuden sijaintia, määrää tai luonnetta (kehon rakenteissa, s), vajavuuden suuruutta (kehon toiminnoissa, b), suorituskkyä ja -tasoa (suorituksissa ja osallistumisessa, d) sekä edistävää tai rajoittavaa tekijää (ympäristötekijöissä, e). (ICF 2004.)

ICF-luokituksen tavoitteena on muodostaa yhteinen kieli erilaisten ammattiryhmien välille, toimia koodausmenetelmänä terveydenhuollon tietojärjestelmissä, antaa tieteellistä perustaa ymmärtää terveyttä ja siihen liittyviä tuloksia ja edellytyksiä, mahdollistaa vertailu eri maiden terveydenhuoltojärjestelmien välillä sekä ohjata palvelujen kehittämistä eri sairauksista kärsivien henkilöiden sosiaalisen osallistumisen lisäämiseksi. (ICF 2004.) Luokituksen avulla saadaan yksilöllinen ja laaja-alainen kuvaus yksilön toimintakyvystä sekä pystytään seuraamaan niissä tapahtuvia muutoksia (WHO 2001).

2.2 ICF:n merkitys moniammatillisessa työryhmässä

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen hoito, kasvatus ja kuntoutus vaativat moniammatillista asiantuntemusta laaja-alaisesti tukemaan lapsen perhettä ja lähipiiriä. Lapsen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi on yhteistyö lapsen vanhempien, muiden läheisten ja eri ammattikuntien ja –verkostojen kesken oltava saumatonta ja sujuvaa. (Kaski & Tarvainen 2009.) Vaikeavammaisia koskeva Kelan tutkimus kertoo, että kuntoutujan kokonaistilannetta ja toimintakykyä arvioitaessa ICF:n käyttö helpottaisi käsitteiden ymmärtämistä. Kommunikointi eri ammattiryhmien välillä ja kuntoutujan ymmärrys omasta toimintakyvystään selkeytyisi yhtenäisiä käsitteitä käytettäessä. Kuntoutukseen olennaisesti liittyvien käsitteiden yhtenäistäminen ICF:n avulla edistäisi tiedon siirtoa ja kommunikointia eri ammattiryhmien välillä. ICF on ollut jo pitkään kuntoutusalan ammattilaisten tiedossa mutta se ei ole siirtynyt käytännön työelämään. Terveydenhuoltoalan ja kuntoutuksen ammattihenkilöiden lisäkoulutus aiheeseen on kuitenkin välttämätöntä, jotta ICF:n käyttöön ottaminen olisi mahdollista. (Paltamaa & Perttinen 2015.)

Kuntouttavassa työssä moniammatilliseen ydinryhmään voidaan nimetä kuntoutujan itsensä lisäksi esimerkiksi lääkäri, terveydenhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti ja tarvittaessa puheterapeutti, psykologi sekä sosiaalityöntekijä (Kaski & Tarvainen 2009). Kelan ICF:ää koskevien muuttuneiden käyttöstandardien vuoksi työssäkäyvien fysio-

rapeuttien lisäkoulutuksen järjestäminen olisi tarpeellista, jotta ICF:n hyödyntäminen käytännön työssä ja kirjaamisessa olisi mahdollista. (Kela 2015.) Tanskassa ICF kuuluu pakollisena ainakin fysioterapeuttien ja toimintaterapeuttien koulutukseen. Myös opetussuunnitelmat ovat ICF-pohjaiset. (THL 2015.)

2.3 ICF-luokituksen käyttö Suomen erityiskouluissa

Valteri on opetushallituksen toimialaan kuuluva valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus, jolla on kuusi toimipistettä eri puolilla Suomea. Sen tarkoituksena on täydentää kunnallisia ja alueellisia oppimisen ja koulunkäynnin tuen palveluja. Valteri tukee lähikouluperiaatteen toteutumista tarjoamalla monipuolisia palveluja yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tarpeisiin. Palvelut voivat kohdistua yksittäisten lasten ja nuorten tarpeisiin tai koko työyhteisön, kunnan tai alueen tarpeisiin. (Valteri 2015.)

Tervaväylän koulu kuuluu Valteri-kouluihin, ja siellä on kehitetty ICF-pohjainen oppilaan henkilökohtaisen tuentarpeenarvioinnin koontilomake oppilashuoltoryhmän ja moniammatillisen luokkatiimin yhteiseksi työkaluksi. Lomakkeen avulla arvioidaan kunkin oppilaan henkilökohtainen tuentarve oppimistilanteissa ja koulupäivän muissa arjen toiminnoissa. (Innokylä 2015.) Käyttämällä arviointilomaketta saadaan näkyviin oppilaan toimintakyvyn eri osa-alueille kohdentuva avuntarve. Näin saadaan aikaiseksi yhtenevä, mutta kuitenkin oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiva arviointi. Oppilaan koulupäivän aikaisen kokonaisvaltaisen avuntarpeen arviointi helpottaa avustukseen käytettävien resurssien suunnittelua, sekä avustajien tehtävien konkretisointia. Tavoitteiden mukainen oppilaiden oppimisen edistyminen mahdollistuu tarpeen mukaan saatavalla avulla. (Valteri 2015.) Koontilomake on edelleen koekäyttövaiheessa Tervaväylän koulussa (Innokylä 2015).

Ruskeasuo on Valteri-koulu Helsingissä, jossa on kokeiltu ICF-luokituksen käyttöönotamista toimintakyvyn arvioinnissa. Kokeilussa on huomattu, että ICF-luokituksen avulla tavoitteenasettelua voidaan selkiyttää ja konkretisoida. Luokituksen avulla on saatu näkyväksi myös tavoitteissa olevia puutteita, joista ilmeisin oli ympäristötekijöihin liittyvien tavoitteiden vähäisyys. Luokitus on kuitenkin käytännön opetus-, kuntoutus- ja hoitotyössä liian raskas väline nimenomaan juuri kattavuutensa vuoksi. (Rämä ym. 2015.)

Kokeilu aloitettiin konkreettisesti 2000-luvun alkupuolella, kun koulun henkilökunta tuskastui lopullisesti oppilaiden henkilökohtaisten tavoitteiden suuren määrän vuoksi. Yksilöllisiä, eri kuntoutusalojen laatimia tavoitteita saattoi olla kymmeniä. Jos HOJKS:iin olisi kirjattu vain perinteiset koulunkäyntiin liittyvät tavoitteet opetussuunnitelman mukaisesti, ei tavoitteellinen koulunkäynti olisi ollut mahdollista koulun erityisluonteen vuoksi. Oppilaiden yksilöllisten tavoitteiden karsiminen aloitettiin tarkastelemalla tavoitteita toimintakyvyn käsitteen kautta. Kokeilukäyttöön otettiin kansainvälinen WeeFIM-mittari (Functional Independence Measure for Children), joka on lapsille ja nuorille kehitetty versio rajoittuneen toimintakyvyn ja avuntarpeen FIM-mittarista (Functional Independence Measure). Tämän mittarin avulla pystytään arvioimaan oppilaiden päivittäisiä perustoimintoja. WeeFIM:iä hyödynnettiin ensimmäisen kerran Ruskeasuon koulussa 2007. Mittarin ja aiemman kehittämistyön voimin oppilaiden yksilöllisten tavoitteiden määrä saatiin supistettua kolmeen keskeiseen tavoitteeseen. Muuten tämä toimintakyvyn mittari ei vastannut Ruskeasuon koulun tarpeita tavoitteiden valikoitumisessa aivan niin kuin olisi toivottu, sillä lapsen kognitiiviset ongelmat ja taidot olivat kyseisessä mittarissa esillä erittäin pienessä roolissa. Erityistä tukea tarvitsevien lasten opetukseen liittyvissä kansainvälisissä tarkasteluissa oli jo aikaisemmin huomattu, että tavoitteiden laatimisen apuna voitaisiin hyödyntää Maailman terveysjärjestön laatimaa kansainvälistä toimintakykyluokitusta. (Rämä ym. 2015.)

ICF olikin WeeFIM:iä luotettavampi työkalu myös Ruskeasuon koulun pedagogiseen työskentelyyn. Kun WeeFIM perustuu toimintakyvyn ja avuntarpeen arviointiin siten, että toimintakykyä verrataan vammattomaan samanikäiseen lapseen, ICF taas tarjoaa mahdollisuuden kuvailla henkilön toimintakykyä kokonaisvaltaisemmin. Fyysisen toimintakyvyn lisäksi ICF ottaa huomioon myös oppilaan sosiaalisen, psyykkisen ja kognitiivisen tilan. Kolmen keskeisen tavoitteen malli on Ruskeasuolla käytössä nyt kuudetta vuotta. Tavoitteet luodaan ja tarkastetaan vuosittain HOJKS-palaverissa, johon osallistuvat oppilaan ja opettajan lisäksi oppilaan perhe ja moniammatillinen luokkatiimi. Tavoitteisiin pääsyä arvioidaan vuoden aikana, sekä seuraavassa HOJKS-palaverissa. (Rämä ym. 2015.)

ICF-luokitus toi esiin sen, että Ruskeasuon koulun oppilaiden suorituksiin ja osallistumiseen kohdistuvien tavoitteiden osuus on 79 % kaikista tavoitteista. Tavoitteet olivat yhdenmukaisia koulun pedagogisten periaatteiden, sekä kansainvälisten tutkimusten kanssa. Ruskeasuon koulussa huomattiin myös, että ICF-luokituksen avulla joidenkin tavoitteiden abstraktiivisuutta pystyttiin vähentämään käyttämällä ICF-

luokitukshierarkian alempia portaita. Osaan tavoitteista oli sisällytetty myös liikaa alata-voitteita, joka osaltaan saattavat johtaa ongelmiin yrittäessä myöhemmin arvioida tavoitteiden saavuttamista. Ruskeasuon koulussa ICF-luokitus koetaan kuitenkin käytännön opetus-, kuntoutus- ja hoitotyössä liian raskaana välineenä juuri kattavuutensa vuoksi. Arjen työssä näin kattava luokitteleminen kaatuu omaan mahdottomuuteensa monen eri syyn takia. Huolimatta siitä, että ICF-ohjeistuksissa painotetaan sen kokonaisvaltaisen käytön välttämättömyyttä, harkitaan Ruskeasuon koulussa ICF-pohjaisten ydinlistojen käyttöönottoa kansainvälisiä esimerkkejä seuraten. (Rämä 2015.)

3 TOIMINTAKYKY JA SEN ARVIOINTI ICF-YDINLISTAN AVULLA

Toimintakyky koostuu psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta osa-alueesta. Ihminen on siis psykofyysissosiaalinen kokonaisuus. Toimintakyky kertoo henkilön edellytyksistä selviytyä hänelle välttämättömistä jokapäiväisistä arjen toiminnoistaan omassa elinympäristössään. Ympäristöllä, palveluilla ja muiden ihmisten tuella voi olla toimintakykyyn vaikuttavia positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia, esimerkiksi elinympäristön sijainnilla ja esteettömyydellä sekä apuvälineillä voidaan vaikuttaa henkilön toimintakykyyn positiivisesti. (THL 2016.)

ICF-luokitus kuvaa toimintakyvyn koostuvan yksilön ja ympäristötekijöiden sekä terveydentilan yhteisvaikutuksesta. ICF-luokitus kuvaa toimintakykyä kolmella tasolla, kehon rakenteina ja toimintoina, suorituksina ja osallistumisena eri elämäntilanteisiin ja yhteisön elämään. (THL 2016.)

Tämä edellyttää omien kykyjen ja tavoitteiden sekä ympäristön asettamien vaatimusten tasapainottamista. Kokonaisvaltaisen kuvan saaminen kuntoutujan toimintakyvystä ja elämäntilanteesta on ydinkysymys asiakas- ja tavoitelähtöiselle kuntoutukselle. Toimintakyky on kuntoutuksessa hyvin keskeinen käsite, ja tietoa lapsen ja nuoren toimintakyvystä tarvitaan moneen eri tarkoitukseen. (Rauch ym. 2008, 329.)

3.1 Toimintakyky, ICF-ydinlistat ja toimintakykyprofiili

Toimintakykyä kuvaamalla pyritään tunnistamaan ympäristön tai yksilöllisten toimintamallien muutostarpeita, jotta yksilö pystyisi toteuttamaan omia tavoitteitaan, ylläpitämään työ-, opiskelu- ja toimintakykyään sekä vaikuttamaan elämänhallintaansa. Toimintakykyä arvioidaan ja mitataan moniammatillisena yhteistyönä, jossa yksilön oma tai hänen edustajansa arvio on olennaisena osana kokonaisarviota. (Kela 2015.)

Toimintakyvyn arvioinnissa tietoa selvitetään joko asiakkaalta itseltään tai asiakkaan dokumenteista. Tietoa toimintakyvystä voidaan kerätä asiakkaan tekemällä itsearviointia tai ammattihenkilöiden tekemällä haastatteluilla, havainnoinnilla ja erilaisilla testeillä tai mittareilla. (THL 2015.) ICF-luokituksen avulla ohjataan kuntoutuksen sisältöä ja kohdentamista. Yksilön suorituskkyä ei aina pystytä palauttamaan, mutta erilaisin toi-

menpitein voidaan parantaa suorituksen tasoa ja mahdollistaa yksilön osallistumista. (WHO 2001.)

ICF:n käyttöönoton helpottamiseksi on kehitetty ICF-ydinlistoja. Toimintakyvyn kuvaamista selkeyttämään on valittu joihinkin sairauksiin ja diagnooseihin soveltuvia kuvauskohteita. Näitä kuvauskohteita voidaan käyttää esimerkiksi muistilistoina, niistä asioista, jotka ainakin tulisi kyseisellä henkilöllä huomioida toimintakykyä arvioitaessa. Toimintakykyä arvioimaan on luotu myös yleinen ICF-ydinlista, jota voidaan käyttää silloin, kun tutkittavalla henkilöllä ei ole diagnoosia tai jos hänen diagnoosilleen ei ole laadittu spesifiä ydinlistaa. Ydinlistoja löytyy valmiina jo 32 yleisimpään sairauteen sekä ikään-tymisen ja työkyvyn arviointiin. Näiden lisäksi löytyy yleinen ydinlista sekä yleinen toimintarajoitteet-ydinlista. (THL 2016.)

Ydinlistoja CP-vammaisille lapsille ja nuorille löytyy kolme; Alle 6-vuotiaille, 6-13-vuotiaille ja 14–18-vuotiaille. Nämä ydinlistat ovat ensimmäiset ICF-pohjaiset työkalut, jotka kehitettiin tämän populaation tarpeita varten. Kyseisten ydinlistojen avulla on pystytty standardoimaan CP-vammaisten lasten ja nuorten toimintakyvyn arviointi maailmanlaajuisesti. Tässä opinnäytetyössä oppilaiden toimintakykyprofiilit kootaan 6-13-vuotiaiden CP-vammaisten lasten ja nuorten ICF-ydinlistan avulla. CP (cerebral palsy) on yleisin syy lapsuudenaikaiseen fyysiseen vammaisuuteen. CP on monitahoinen elinikäinen vamma, joka vaikuttaa fyysisen toimintakyvyn lisäksi aistitoimintoihin, kognitioon, kommunikaatitaitoihin ja käyttäytymiseen sekä näin ollen koulunkäyntiin ja ammatilliseen kehittymiseen. Toiminnan ja elämänlaadun parantamiseksi on ymmärrettävä yksilöiden toiminnalliset mahdollisuudet ja ne ongelmat, joita he kohtaavat päivittäisessä elämässään. (Schiariti ym. 2014.)

Toimintakykyprofiili muodostuu ICF-ydinlistaan täytettyjen toimintakykyä arvioivien osien pohjalta. Toimintakykyprofiiliin on helppolukuinen taulukkomallinen kaavio (liite 1.), missä tarkasteltavat toimintakyvyn osa-alueet on jaettu kehon toimintoihin, suorituksiin ja osallistumiseen, sekä ympäristötekijöihin. Kunkin havainnoitavan toimintakyvyn osa-alueen ja niiden alla olevien toimintojen haitta-asteet arvioidaan asteikolla 0-4 (0=ei ongelmaa, 4=ehdoton ongelma), paitsi ympäristötekijöiden arviointi koostuu edistävistä (+4- +1) ja estävistä (0- (-4)) tekijöistä. Osallistumisen ja suorituksen tasoa arvioidessa otetaan huomioon tutkittavan henkilön toimintakyky suoritustasossa ja suorituskyyvyssä. Suorituskyyky kertoo yksilön kyvystä toteuttaa jokin tehtävä tai toimi vakioidussa ympäristössä. Suorituskyyky kuvaa korkeinta mahdollista suoritustasoa, jonka henkilö voi saavuttaa ideaalissa suoritussympäristössä. Suorituskyyky kuvaa siis henkilön maksii-

maalista, parasta mahdollista suoritusta kun kaikki häiriötekijät on poistettu. Suoritustaso taas kertoo henkilön konkreettisesta, siihen elämäntilanteeseen sopivasta suorituskyvystä. Se kertoo mitä henkilö pystyy tällä hetkellä nyky-ympäristössään tekemään esimerkiksi avustajan tai apuvälineiden avulla. (THL 2014.) Toimintakykyprofiilin lisäksi ydinlistan täytöstä muodostuu dokumenttipohja, jossa näkyvät myös ydinlistaan kirjatut huomioit ja tiedot. Dokumenttipohjassa näkyvät tyhjänä myös ne kohdat, joita ei ole huomioitu ydinlistaa täytettäessä (tämän opinnäytetyön kohdalla esimerkiksi aivojen rakenne, unitoiminnot), kun taas toimintakykyprofiilin taulukkoon kyseiset kohdat eivät tule näkyviin.

CP-vammaisten lasten ja nuorten ICF-ydinlistassa halutaan selvittää monipuolisesti asioita tutkittavan ihmisen elämästä. Tutkimuksen kannalta epäoleellisia kohtia oli kuitenkin jonkin verran. Näin ollen kyseiseen ydinlistaan kuuluvista osista jätettiin havainnoimatta tai selvittämättä joitakin kohtia. Tämä johtuu siitä, että näistä kohdista saatava tieto ei hyödytä opettajaa toimintakyvyn arvioinnissa ja koulunkäyntiin liittyvien tavoitteiden määrittämisessä tai näitä asioita ei pystytty selvittämään havainnoinnin ja HOJKS:n perusteella. Pois jätettyjä kohtia olivat unitoiminnot, näkötoiminnot, kipuaistimus, aivojen rakenne, päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen, WC:ssä käyminen, ruokaileminen, perhesuhteet, virkistäytyminen ja vapaa-aika, kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat, julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, lähiperhe, ystävät, yhteisön asenteet, terveys – palvelut, hallinto ja politiikka ja koulutus – palvelut, hallinto ja politiikka. Ydinlistaan myös lisättiin sen ulkopuolelta kaksi kohtaa, jotka koettiin tärkeiksi Katariinan koulun oppilaiden toimintakykyä arvioitaessa. Niitä olivat päätöksen tekeminen sekä muistitoiminnot.

3.2 Kommunikaatio- ja kielihäiriöisyys sekä liikuntavammaisuus

Katariinan koulussa oppilaat ovat kommunikaatio- ja kielihäiriöisiä sekä liikuntavammaisia. Opinnäytetyön kannalta oli olennaista tietää, minkälaisia oppilaita koulussa on. Näin ollen oppilaiden diagnoosien perusteella opinnäytetyöhön osattiin valita sellainen ICF-ydinlista, joka parhaiten palvelee Katariinan koulun oppilaita toimintakykyä arvioitaessa. Kommunikaatio- ja kielihäiriöisyydellä tarkoitetaan kyvyttömyyttä kommunikoida tehokkaasti kielen välityksellä ja käyttää sitä oppimisen välineenä. Oirekuva ja vaike-

usaste voivat vaihdella lievästä vaikeaan. Kielihäiriöisyyteen liittyy usein myös sosiaalisia, emotionaalisia ja koulumenestykseen liittyviä ongelmia. (Korpilahti 2000, 40.) Yksi yleisimmistä kielen kehityksen häiriöistä on dysfasia, joka diagnosoidaan lapsella 3-5 vuoden iässä. Kyse on neurobiologisesta häiriöstä, jonka tarkkaa syytä ei tiedetä. Dysfasiaan liittyy usein muitakin oireita, kuten tarkkaavaisuuden häiriöitä, keskittymisvaikeuksia sekä ongelmia vuorovaikutuksessa ja kontaktissa. (Aivoliitto 2015.)

Liikuntavammaisuudella tarkoitetaan sitä, että ylä- ja alaraajojen käyttö on rajoittunutta. Liikuntavammainen henkilö ei kunnolla pysty liikkumaan ja tekemään töitä käsillään. Liikuntavammoja on erilaisia. CP-vammasta puhutaan, kun syynä on aivovaurio. Liikuntavammoja on myös eriasteisia. Lievä liikuntavamma ei haittaa juurikaan liikkumista, kun taas vaikea liikuntavamma voi tarkoittaa kyvyttömyyttä liikkua ollenkaan. Tällöin kyse on liikuntakyvyttömyydestä. (Vernerä 2015.)

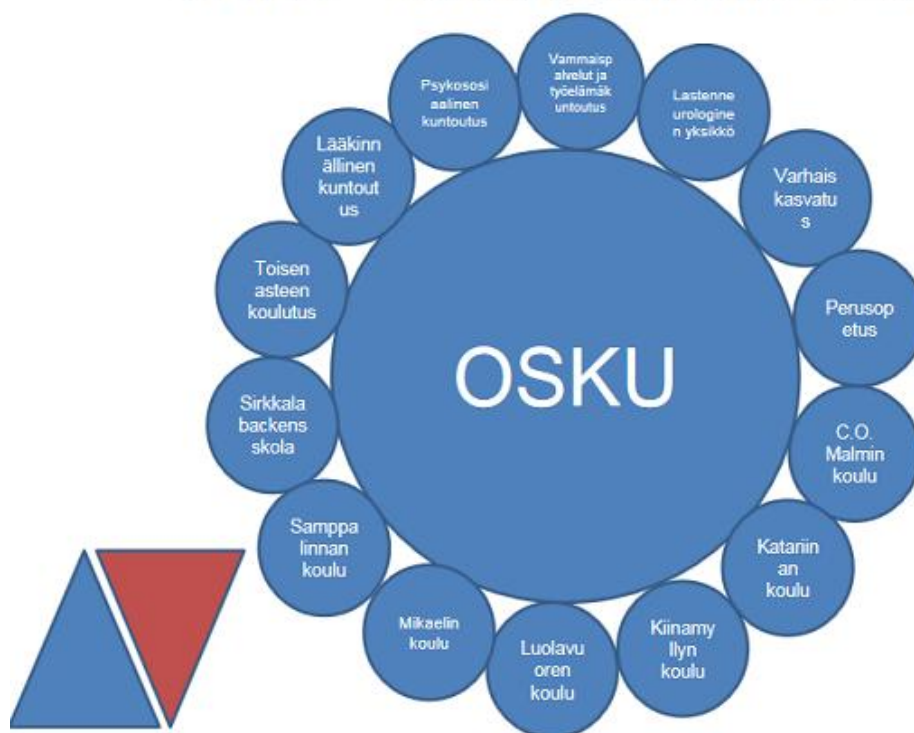
4 KATARIINAN KOULU JA OSKU-OSAAMISKESKUS

Katariinan koulu on Turussa sijaitseva kaikki vuosiluokat käsittävä kolmiluokkasarjainen yhtenäisperuskoulu, jossa tarjotaan esi- ja perusopetusta oppilaille, joilla on vaativan erityisen tuen tarve liikunnassa ja motoriikassa tai kielen kehityksessä tai joilla on vaativa pitkäaikaissairaus. Osa oppilaista suorittaa pidennettyä oppivelvollisuutta. Osalle koulun oppilaista luodaan vuosittain kokonaiskuntoutuksen suunnitelma moniammatillisen työryhmän avulla. Työryhmään kuuluu oppilaan itsensä lisäksi hänen huoltajansa, opetuksen osallistuvat henkilöt sekä tarvittavat lääkinnällisen kuntoutuksen ammattiedustajat. Pedagogisen kokonaiskuntoutuksen suunnitelma sisältää kuvauksen oppilaan sen hetkisestä toimintakyvystä sekä opetuksen ja kuntoutuksen tavoitteet tulevalle vuodelle. (Kauppila 2015.)

Pedagoginen kokonaiskuntoutuksen suunnitelma sisältää aina oppilaalle koulussa joko kaiselle lukukaudelle tehtävän HOJKS:n (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), joka luodaan yhteistyössä opettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa. HOJKS:iin kirjataan oppijan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet ja yleiset tavoitteet. (Kvist & Sieppi 2015.)

Katariinan koulu on myös osa OSKU-hanketta (Lasten ja nuorten kokonaiskuntoutumisen osaamiskeskus). Hankkeen tavoitteena on saada fyysisesti samaan rakennukseen lasten ja nuorten kuntoutuspalvelut sekä osa Luolavuoren koulun toiminnasta. Osaamiskeskus tarjoaa perheille saman katon alta palvelutarvearviot, ohjaus- ja tukipalvelut sekä kuntoutuspalvelut. (Suhonen-Polvi & Kauppila 2015.) Alla on havainnollistava kaavio (kuva 2) osaamiskeskukseen yhdistyvistä yksiköistä ja palveluista.

OSKU –osaamiskeskus Turku

Kuva 2. Kuva osaamiskeskukseen osallistuvista yksiköistä. Kuva lainattu OSKU-osaamiskeskusta käsittelevästä diasarjasta.

Tavoitteena on tarjota oppijan ja hänen oppimisensa tueksi konsultaatiota ja koulutusta varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen henkilöstölle, hyvinvointitoimialan työntekijöille sekä lasten ja nuorten huoltajille. Osaamiskeskus tarjoaisi lisäksi ammattilaisille ohjausta, jonka avulla pohditaan keinoja, joilla voidaan tukea kaikkia lapsia ja nuoria selviytymään oppimisessaan ja arjessaan heidän omassa oppimisympäristössään. ICF-luokitus toimii tämän kaltaisen osaamiskeskuksen yhteisenä kielenä, jonka avulla moniammatillisessa yhteistyössä toimivat lapsen ja nuoren kuntoutukseen osallistuvat henkilöt, ymmärtävät kuntoutujan toimintakykyä samalla tavalla kuntoutusprosessin eri vaiheissa. (Suhonen-Polvi & Kauppila 2015.)

4.1 Tutkimusjoukko

Tutkimusjoukkona tässä opinnäytetyössä on Katariinan koulun viidennen luokan opettaja ja viisi oppilasta hänen luokaltaan. Opinnäytetyön tekijät selvittivät, ketä koulun

opettajista olisi halukas osallistumaan tutkimukseen ja sopivat hänen kanssaan tutkimukseen osallistuvat oppilaat saatuaan rehtorilta ja huoltajilta tarvittavat tutkimusluvut. Havainnoitavien joukossa oli sekä kommunikaatio- ja kielihäiriöisiä, että liikuntavammaisia oppilaita ja molempia sukupuolia.

Toimintakykyprofiilit koottiin havainnoinnin jälkeen neljälle oppilaalle, sillä yhtä oppilasta havainnoidessa eivät hänen kielelliset ja kommunikaatioon liittyvät ongelmansa tulleet esille ja kyseinen oppilas ei palauttanut vanhemmille lähetettyä lupalomaketta HOJKS:iin perehtymisestä (liite 3). Näin ollen toimintakykyprofiili täytettiin kahdesta tyttö- ja kahdesta poikapuolisesta oppilaasta. Molemmissa sukupuolissa toinen oppilaista oli kommunikaatio- ja kielihäiriöinen ja toinen liikuntavammainen.

5 TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön **tavoitteena** on tutkia, soveltuuko 6-13-vuotiaiden cp-vammaisten lasten ja nuorten ydinlista Katariinan koulun käyttöön. Opinnäytetyön **tarkoituksena** on selvittää, millaisena tutkimuksen kohteena olevan luokan opettaja kokee ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin HOJKS:n rinnalla ja miten toimintakykyprofiili vaikuttaa oppilaan koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvässä tavoitteiden asettelussa.

Tutkimusongelmat:

1. Kertooko toimintakykyprofiili oppilaasta jotain sellaista, mitä HOJKS ei kerro?
2. Hyötyykö Katariinan koulu ICF-pohjaisesta toimintakykyprofiilista?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, joka on systemaattinen, subjektiivinen lähestymistapa kokemusten ja merkitysten tutkimiseen. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ilmiöiden syvälliseen ja monipuoliseen tarkasteluun ja tutkitaan ilmiöitä, joita ei vielä tunneta kovin hyvin. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole tarkoitus tehdä tilastollisia yleistyksiä, vaan ilmiötä pyritään tulkitsemaan teoreettisesti mielekkäästi. (Buns & Grove 2009.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmiä ovat muun muassa haastattelu, avoimet kysymykset sekä havainnointi (Hirsjärvi ym. 2012). Tässä opinnäytetyössä tiedonkeruumenetelmänä käytettiin oppilaiden havainnointia, heidän HOJKS:nsa perehtymistä ja opettajalle tehtävää teemahaastattelua (liite 4). Laadullisen tutkimuksen tuloksena ei saada konkreettisia määriä tai lukuja, vaan se vastaa kysymyksiin miten, miksi, millainen. Laadullisen tutkimuksen aineisto ja tulokset ovat ilmiasultaan tekstiä. (Hirsjärvi ym. 2012.)

Toimintakykyprofiilit täytettiin CP-vammaisten 6-13-vuotiaiden lasten ja nuorten ydinlistan pohjaan, johon lisättiin tutkimusjoukkoa silmällä pitäen toimintakyvyn kannalta oleellisia asioita. Ydinlistojen numeerinen arviointiasteikko täytettiin oppilaiden havainnoinnin pohjalta ja dokumenttipohjan kommenttikenttään kirjoitettiin huomioita pääasiassa HOJKS:ien pohjalta. Joitakin toimintakyvyn kannalta oleellisia asioita, kuten ortoosien käyttöä, ei kuitenkaan ollut kirjoitettu HOJKS:eihin, joten nämä asiat lisättiin dokumenttipohjan (liite 2) kommenttikenttään havainnoinnin perusteella.

6.1 Havainnointi

Havainnointi on empiirisen tiedonkeruun yksi perusmenetelmä (Tilastokeskus 2016). Opinnäytetyön toteutukseen ja tuloksiin olennaisesti vaikuttavat toimintakykyprofiilit täytettiin oppilaiden havainnoinnin pohjalta sekä heidän HOJKS:nsa perehtymällä. Oppilaita havainnoitiin luokkatilassa puutyöopetuksen aikana. Hirsjärven (2012, 209) mukaan tieteellinen havainnointi on tarkkailua, ja sen avulla saatu tieto on välitöntä ja suoraa. Havainnoinnin voi suorittaa ulkopuolisena tai ryhmän toimintaan osallistuvana. (Aaltola & Valli 2007, 157.)

Ulkopuolista havainnointia tehtäessä havainnointitilanne pyritään usein strukturoimaan. Havainnoitavat asiat, havainnointien kirjaamistavat ja havainnoitavat yksilöt päätetään etukäteen. Havainnoinnin etuna voidaan pitää sitä, että ilmiöt havaitaan ja kirjataan tapahtumahetkellä. (Tilastokeskus 2016.) Tässä opinnäytetyössä etuja olivat myös havainnoitavan tilanteen aitous ja se, että oppilaat eivät tienneet, mitä ja keitä havainnointi koski. Näin ollen oppilaan toimivat tunnilla kuten normaalistikin eivätkä pyrkineet parantamaan omia suorituksiaan tai käyttäytymistään. Oppilaita havainnoitiin puutyötunnin aikana, jotta havainnoijat pääsivät näkemään oppilaiden akateemisten taitojen, esimerkiksi eri lukuaineiden osaamisen lisäksi myös oppilaiden liikkumistaitoja, hienomotorisia taitoja ja kognitiivisia taitoja. Havainnointi ei edellyttänyt verbaalista kommunikointia oppilaiden kanssa, mutta opettajan kanssa keskusteltiin tehdyistä havainnoista tunnin päätyttyä, jotta voitiin varmistaa havainnointien paikkansa pitävyys. Tulokset havainnoinnista kirjattiin paperille heti kyseisessä tilanteessa. Havainnointia varten oli valmiina pohja, jossa oli toimintakykyprofiiliin sisältö lueteltuna kohta kohdalta.

6.2 Teemahaastattelu

Tässä opinnäytetyössä aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Teema-haastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä, jolle on ominaista etukäteen suunnitellut teemat. Puolistrukturoitu haastattelu tarkoittaa lomakkeen sekä avoimen haastattelun välimuotoa. Teemahaastattelussa ei käytetä tarkkoja kysymyksiä eikä teemojen käsittely tietyssä järjestyksessä ole merkityksellistä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 66.) Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi valittiin teemahaastattelu, koska kyseinen menetelmä mahdollisti kattavamman tiedonsaannin halutusta aiheesta. Vapaa keskustelunomainen haastattelu ja vuorovaikutuksellinen tilanne antoivat opettajalle mahdollisuuden kertoa kokemuksistaan ja mielipiteistään laajemmin, kuin mitä esimerkiksi kyselykaavakkeeseen olisi voinut vastata.

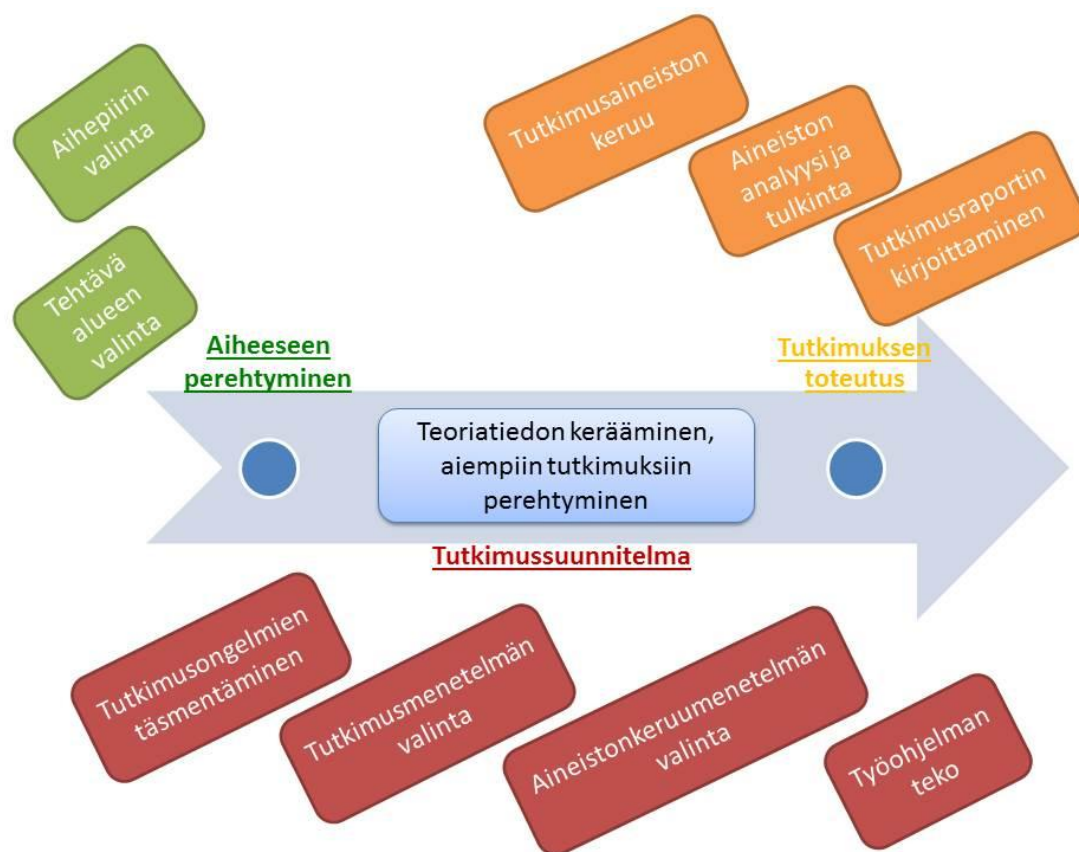
Teemahaastattelua ohjaavat ennalta suunnitellut teemat, jotka on päätetty tutkimuksen tavoitteen ja tutkimuskysymysten pohjalta, ja tämän vuoksi haastattelua ei voi kutsua spontaaniksi keskusteluksi. Haastattelijä pystyy ennalta suunnittelemiensa kysymysten avulla ohjaamaan haastattelun kulkua haluttuun suuntaan. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 23-25.) Teemaluettelo varmistaa, että keskustelu kohdentuu haastattelun aikana tutkimuksen kannalta oleellisiin asioihin (Hirsjärvi & Hurme 2000, 103). Haastattelun teemat valittiin niin, että ne olivat oleellisia opinnäytetyön teorialiedon ja tutkimusongelmien

kannalta. Teemahaastattelun runko on esitetty liitteessä. Teemoiksi haastatteluun nousivat haastateltavan ICF-tuntemustaso, toimintakykyprofiiliin ja HOJKS:n erot, toimintakykyprofiiliin luettavuus ja mielipide toimintakykyprofiilista. Kyseiset teemat auttoivat vastaamaan tutkimuskysymyksiin ja ohjasivat työn tekijöitä kohti loppupäätelmiä. Jokainen teema sisälsi kysymyksiä, joiden avulla haastatteliija pystyi ohjailemaan haastattelun kulkua. Kysymykset toimivat myös muistilistana haastattelijalle, jotta kaikki oleelliset asiat tulisi käsiteltyä, ja niiden avulla pystyi tarvittaessa esittämään tarkentavia kysymyksiä haastattelun aikana.

6.3 Opinnäytetyön vaiheet

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Katariinan koulun rehtori, jolta toimeksianto saatiin marraskuussa 2015. Tämän jälkeen opinnäytetyön tekijät perehtyivät Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksen [www-sivuilta](http://www.sivuilla) saatavilla olevan ohjelman avulla ICF-toimintakykyprofiilien tekemiseen. CP-vammaisille on yleistä fyysiset ja kognitiiviset toimintakyvyn ongelmat, joita tämä ydinlista käsittelee melko kattavasti. Tätä ydinlistaa voisi olla kattavuutensa vuoksi mahdollista hyödyntää sekä liikuntavammaisten että kommunikaatio- ja kielihäiriöisten oppilaiden toimintakyvyn arvioinnissa. Kyseisen ydinlistan valintaan vaikutti myös se, että opinnäytetyön tekijät ovat fysioterapiaopiskelijoita, ja erityisesti fyysisen toimintakyvyn arviointi kuuluu oleellisesti fysioterapeutin toimenkuvaan.

Kevään 2016 aikana tavattiin koulun rehtori, jolle esiteltiin toimintasuunnitelma. Tutkimuksen tekemiseen anottiin lupa, jonka rehtori myönsi. Hänen ja hänen valitsemansa opettajan kanssa sovittiin, miten tiedonkeruu käytännössä suoritetaan. Alla oleva kaavio (kaavio 1) konkretisoi opinnäytetyön toteutuksen etenemisen.

Kaava 1. Kaavio tämän opinnäytetyöprosessin etenemisestä

Tiedonkeruu suoritettiin koululla kahdessa osassa keväällä 2016. Ensimmäisellä kerralla havainnoitiin viiden viidesluokkalaisen toimintakykyä puutyötunnilla ja toisella kerralla perehdyttiin oppilaiden HOJKS:hin. Saatujen tietojen pohjalta toimintakykyprofiilit koottiin neljästä oppilaasta ja ne lähetettiin opettajalle sähköpostin välityksellä, jotta hän sai tutustua niihin rauhassa ennen haastattelua.

Toimintakykyprofiilin käytön soveltuvuutta selvitettiin teemahaastattelun avulla kesäkuussa 2016. Haastateltavalle kerrottiin, että haastattelu äänitetään. Lisäksi mainittiin, että äänite pysyy vain asianosaisten käsissä, kunnes se opinnäytetyön valmistumisen jälkeen tuhotaan.

Haastattelun avulla selvitettiin opettajan näkökulman toimintakykyprofiilien toimivuudesta ja tarpeellisuudesta Katariinan koulussa. Haastattelusta saatuja tietoja verrattiin opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä esitettyihin tietoihin ja tämän pohjalta saatiin tutkimuksen tulokset.

6.4 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston keruun, käsittelyn ja analysoinnin tarkka erottelu toisistaan voi olla mahdotonta, sillä työvaiheet saattavat kulkea päällekkäin tutkimuksen edetessä. (Tuomi & Sarajarvi 2009.) Tässä opinnäytetyössä aineiston analyysimenetelmänä on käytetty sisältöanalyysia. Sisältöanalyysi yksi laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää joko yksinään tai se voi olla laajemmin ymmärrettävien analyysikokoelmien teoreettinen kehys. Sisältöanalyysillä voidaan analysoida sekä kirjoitettua, että suullista tuotosta. Tutkimusmenetelmien avulla kerätty tietoa-aineisto tiivistetään sisältöanalyysin avulla ja se sopiikin menettelytavaksi minkä tahansa aineistojen analysoinnissa (esimerkiksi kirjojen, artikkeleiden, päiväkirjojen, haastatteluiden, keskustelujen ynnä muiden kirjalliseen muotoon tuotettujen materiaalien) ja sen avulla pyritään saamaan hajanaisesta aineistosta selkeää ja yhtenäistä. Näin tutkimuksen lopussa johtopäätösten teko aineiston pohjalta on mahdollista. (Liikenteen tutkimuskeskus Verne 2016.)

Laadullisen aineiston analyysissa voidaan käyttää induktiivista eli aineistolähtöistä, deduktiivista eli teorialähteistä tai abduktiivista eli teoriaohjaavaa päättelyä (Liikenteen tutkimuskeskus Verne 2016). Tässä opinnäytetyössä on käytetty deduktiivista, eli teorialähtöistä päättelyn logiikkaa.

Ennen havainnoinnin tulosten analysoimista ja niiden siirtämistä ydinlistoihin keskusteltiin havainnoiduista asioista puutyöopettajan sekä luokanopettajan kanssa. Näin saatiin rajattua tuloksista pois mahdolliset virrehavainnot sekä varmistus siitä, että oppilaiden oleellimmat toimintakyvyn ongelmat löytyvät havainnoinneista. Tämän jälkeen havainnoituja tuloksia verrattiin oppilaan HOJKS:sta löytyvään tietoon.

Haastattelun litterointi, eli sanatarkasti kirjoittaminen mahdollistaa sitaattien eli suorien lainausten käytön myöhemmin tutkimuksen tuloksia kirjoitettaessa (Kananen 2014, 101-102). Litterointia suoritettaessa äänite kuunneltiin useaan kertaan. Aineistoa analysoidessa haastateltavan vastaukset värikoodattiin teemoittain, lopullisten tulosten tulkinnan helpottamiseksi. Jokaisella haastattelun teemalla oli oma värinsä, joita oli yhteensä neljä. Haastattelusta poimittiin opinnäytetyön tavoitteen ja tarkoituksen kannalta tärkeimpiä vastauksia, ja ne kursivoitiin litteroinnista syntyneestä tuotoksesta. Nämä virkkeet täydentävät opinnäytetyön tuloksia suorien lainausten muodossa.

7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Haastattelun alussa kartoitettiin opettajan ICF-tuntemustasoa. ICF ei ollut opettajalle entuudestaan tuttu käsite, eikä häntä myöskään mitenkään perehdytetty aiheeseen, joten opettajan sen hetkinen ICF-tuntemustaso perustui siis täysin hänelle lähetetyistä toimintakykyprofiileista saatuun tietoon. Haastattelun alussa opettajalle kerrottiin lyhyesti, mitä ICF tarkoittaa ja mikä merkitys sen käyttöönotolla olisi.

7.1 Toimintakykyprofiilin merkittävin ero HOJKS:iin verrattuna

Opettajan mielestä merkittävin ero toimintakykyprofiiliin ja HOJKS:n välillä on se, että toimintakykyprofiili keskittyy pääasiassa oppilaan liikkumiskykyyn, kun taas HOJKS kertoo oppilaan toimintakyvystä ja osaamisesta oppiaineiden osalta, ja missä aineissa oppilas tarvitsee tukea. Opettaja mieltää toimintakyvyksi vain oppilaan fyysiset toiminnot eikä huonon informoinnin vuoksi hahmota sitä, että toimintakyky pitää sisällään myös esimerkiksi älylliset sekä mielen toiminnot. Tämän vuoksi opettaja kokee toimintakykyprofiilin vajaaksi, sillä se ei hänen mielestään ota huomioon oppilaan akateemisia taitoja.

”No, se ainaki, ne oppiaineisiin liittyvät asiat (tauko) koska se ei välttämättä oo siihen toimintakykyyn mitenkään sidoksissa, et ymmärräks sä siitä niinku oppiaineesta vai et. Mut sit niinku, jos ajattelee tollasii kädentaitoaineita ja sen tyyppisiä ni siihen se kertoo. Niinku kuvaamataito, liikunta, käsityöhön liittyen, ni siihen sun on helppo siitä (toimintakykyprofiilista) saada (tietoa oppilaasta).”

ICF-luokitus tarjoaa kuitenkin mahdollisuuden kuvailla oppilaan toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Fyysisen toimintakyvyn lisäksi ICF:n avulla kuvaillaan ja tarkastellaan myös henkilön sosiaalista, psyykkistä ja kognitiivista tilaa. (Rämä ym. 2015). Kuten liitteestä 1 on nähtävissä, toimintakykyprofiili sisältää esimerkiksi älykkyystoiminnot, motivaatio, tarkkaavaisuustoiminnot, muistitoiminnot ja kieleen liittyvät mielentoiminnot, sekä monet suorituksen- ja osallistumisen tasolla tarkastellut asiat, jotka kertovat nimenomaan oppilaan akateemisista valmiuksista. Myös Ruskeasuon Valteri-koulussa on todettu, että ICF-luokituksen käyttö opetuskäytössä on liian raskas väline juuri kattavuutensa vuoksi (Rämä ym. 2015).

Opettajan mielestä toimintakykyprofiili ei kerro tarpeeksi niiden oppilaiden kohdalla, joilla ei ole fyysisiä toimintakyvyn ongelmia eikä lyhyen havainnoinnin pohjalta tullut esille kyseisten oppilaiden suurimpia ongelmia. Niille oppilaille, joilla on fyysisiä toimintakyvyn ongelmia, opettaja koki toimintakykyprofiilin hyödylliseksi, sillä se kertoo millä tasolla fyysisessä toimintakyvyssä on ongelmia. HOJKS sen sijaan kertoo hyvin suppeasti fyysisen toimintakyvyn ongelmista eikä perustele esimerkiksi mahdollista taksilla kouluun kulkemisen syytä.

”No periaattees jos ajattelee et siinä oli se toinen poika, jolla ei toimintakyvylisesti niinku tohon profiiliin tullu juurikaan minkään näkösiä haasteita, mitään näkyviin, mut sit kuitenkin HOJKS:ssa on paljon sellasia seikkoja, jotka vaikuttaa siihen hänen tekemiseen.”

”Sit taas sen tytön osalta ni sit siin oli sellasia, et se oli hyvä lisä sille HOJKS:lle, et siit näki niitä siihen liikuntaan liittyviä haasteita, mitkä hänel on.”

KEHON TOIMINNOT		Vajavuus					
			0	1	2	3	4
b117	Älykkyysoiminnot						
b1301	Motivaatio						
b140	Tarkkaavuustoiminnot						
b144	Muistitoiminnot						
b167	Kieleen liittyvät mielentoiminnot						
b710	Nivelten liikkuvuustoiminnot						
b735	Lihasjänteystoiminnot (tonus)						
b760	Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta						
SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN		Ongelma					
			0	1	2	3	4
d175	Ongelman ratkaiseminen	P					
		C					
d220	Useiden tehtävien tekeminen	P					
		C					
d350	Keskustelu	P					
		C					

Kuva 3. Ote kommunikaatio- ja kielihäiriöisen oppilaan toimintakykyprofiilista.

Toimintakykyprofiilien täytön yhteydessä koottuun dokumenttipohjaan siirrettiin lähes kaikki tieto oppilaan HOJKS:ista, näin ollen myös niiden oppilaiden, joilla on kommunikaatio- ja kielihäiriöitä ongelmat näkyvät toimintakykyprofiileissa. Näiden oppilaiden kohdalla myös toimintakykyprofiileissa on näkyvillä merkittäviä ongelmia esimerkiksi keskustelun, muistitoimintojen ja ongelmanratkaisujen osilla. Kuvassa 3 näkyy, miten kommunikaatio- ja kielihäiriöisen oppilaan toimintakykyprofiilissa on huomattavissa

selkeät vaikeuden opetukseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa, kun taas fyysiseen toimintakykyyn liittyvissä asioissa ei ongelmia ole.

7.2 Toimintakykyprofiilin luettavuus

Opettaja koki toimintakykyprofiilit helppolukuisiksi, mutta niiden tulkitseminen oli hänelle vaikeaa. Hänen mielestään toimintakykyprofiilissa esiintyvä numeroasteikko oppilaan toimintakyvyn ongelmien määrittämiseksi ei avaudu tarpeeksi lukijalle.

”Et siin oli kyl selkeesti, et mitä se pitää sisällään se niinku tietty osa-alue, mut et just se, et jos sä oot siin nelosessa, ni mitä se sit tarkoittaa, ni se ei mun mielest niinku aukee siitä.”

Lisäksi luettavuuteen vaikutti opettajan mielestä myös dokumenttipohjissa esiintyneet tyhjiksi jätetyt kohdat, joita ei teknisistä syistä saatu poistettua. Näitä kohtia olivat muun muassa unitoiminnot sekä aivojen rakenne, jotka kuuluvat alkuperäiseen 6-13-vuotiaiden cp-vammaisten lasten ja nuorten ICF-ydinlistaan. Täyttämättömät kohdat jäivät näkyviin dokumenttipohjaan, vaikka itse toimintakykyprofiiliin ne eivät siirtyneetkään. Tämä vaikeutti opettajan mielestä kokonaisuuden hahmottamista.

Toimintakykyprofiilissa oppilaan toimintakykyä arvioidaan numeerisesti asteikolla nolasta neljään (0-4). 0 tarkoittaa ”ei mitään ongelmia”, 1 tarkoittaa ”lieviä ongelmia”, 2 tarkoittaa ”kohtalaisia ongelmia”, 3 tarkoittaa ”vaikeita ongelmia” ja 4 tarkoittaa ”ehdoton ongelma.” Nämä numerot ja niiden selitykset näkyvät selkeästi dokumenttipohjassa, jonka pohjalta itse toimintakykyprofiili muodostuu. Profiilia luettaessa dokumenttipohjan tiedot ovat siis tärkeitä profiilin ymmärtämisen kannalta. Ilman dokumenttipohjaa lukijan on vaikea tietää, mitä numeroasteikko tarkoittaa ongelmien määrittelyssä. Lisäksi dokumenttipohjassa voidaan sanallisesti kertoa paljon tietoa henkilön toimintakyvystä, mikä vaikuttaa merkittävästi toimintakyvyn arviointiin.

7.3 Toimintakykyprofiilin plussat ja miinukset

Opettaja kokee toimintakykyprofiilin plussaksi sen tiivyyden ja selkeyden. Hänen mielestään toimintakykyprofiili on kattava ja laaja-alainen ja plussaksi hän kokee myös sen, että toimintakykyprofiiliin pystyy tarvittaessa lisäämään kohtia, jotka ovat tarpeellisia kullekin oppilaalle.

Miinukseksi opettaja mainitsee sen, että hänen mielestään toimintakykyprofiili sisältää paljon sellaista tietoa, joka ei koulunkäynnin kannalta ole olennaista, esimerkiksi uni-toiminnot ja aivojen rakenne. Opettaja ei usko, että toimintakykyprofiilien täyttö ja tulkitseminen voisi olla valtakunnallisesti yhtenäistä. Suurimmaksi huolenaiheeksi toimintakykyprofiilin kannalta opettaja kokee sen täytön. Hän pohtii, että kuka toimintakykyprofiilit täyttäisi, sillä opettajien resurssit eivät niiden täyttöön riitä. Vain murto-osalla koulun oppilaista on säännöllisiä kontakteja kuntoutuspalveluihin, kuten toiminta-, fysio- tai puheterapiaan. Hänenkin luokkansa yhdeksästä oppilaasta vain kahdelle tehdään kuntoutussuunnitelma, johon kuuluu säännöllinen terapia.

”Ja se että, ehkä miinukseks mä koen sen, että jos meidän tarvis opettajina yhtäkkii alkaa tollasta täyttämään oppilaista, ni en usko et niihin saatais sellasta, et jos se on tehty tääl Turussa ja jos se on tehty Rovaniemellä ni niinku kaikille samalla asteikolla. Et varmaan just se, että niinku miten sä sit koet siin nollan ja kympin välillä sen oppilaan, ni se on varmaan hyvin yksilöllistä.”

”Jos meil on 250 oppilasta, ni mä voisin sanoa et 200 on sellasia, joil ei oo niitä kontakteja mihinkään (kuntoutuspalveluihin).”

Opettajan suhtautumisensa Kelaa ja sen tekemiä uudistuksia kohtaan on hieman varauksellinen. Hänen suhtautumisensa Kelan uudistuksia kohtaan näkyy haastattelun vastuksissa ja siinä, miten hän ottaa vastaan toimintakykyprofiiliin. Vähäisen informoinnin vuoksi opettajalle saattoi jäädä epäselväksi, että 6-13-vuotiaiden cp-vammaisten lasten ja nuorten ICF-ydinlista on vain yksi mahdollinen vaihtoehto tuoda ICF käyttöön Katariinan kouluun.

”Kaikennäköst muutakin turhaa on yritetty tuoda kouluun ja siis tuntuu äkkiseltään siltä, et niinku... (tauko) no niitten osalta kenel on kuntoutussuunnitelma ja jos haetaan kelan tukea ni varmaan ok. Mut siin kela pistää itsensä taas niinku enemmän haasteellisempaan paikkaan.”

7.4 Toimintakykyprofiilin tarpeellisuus Katariinan koulussa

Opettaja kokee toimintakykyprofiilin hyödyllisenä lisänä niille oppilaille, joilla on fyysisiä toimintakyvyn ongelmia, kunhan se tehdään HOJKS:n rinnalle. Hän ei kuitenkaan koe toimintakykyprofiilia välttämättömäksi, eikä missään nimessä haluaisi sen olevan ainoa väline oppilaan koulunkäyntiin liittyvien tavoitteiden asettelussa. Kommunikaatio- ja

kielihäiriöisille oppilaille opettaja ei koe toimintakykyprofiilin käyttöä tarpeelliseksi. Lopuksi opettaja mainitsee sen, että toimintakykyprofiilia ja HOJKS:a enemmän oppilaan toimintakyvystä ja sen vaikeuksista hänelle kertoo oppilaan kanssa vietetty aika.

”... mut mä koen sen erityisesti ehkä sit niillä, kenel on niinku liikuntarajoitteita tai sel-lasia, et sä voisit siit nähdä sitä että missä tasossa mennään. Mut kyl enemmän ku paperit kertoo se, et on sen oppilaan kans oikeesti tekemisissä. Et ei koskaan niinku HOJKS:stakaan pysty suoraan niinku silleen sanomaan, et minkä tyyppinen se on ja mitä niit vaikeuksia on ja miten ne ilmenee. (tauko) Mut voi se ihan hyvä lisä olla, mut en mä sitä toivois, et se ainakaan menee siihen et se on pelkästään.”

ICF-pohjainen ydinlista tuo uusia mahdollisuuksia ja paljon apua toimintakyvyn arviointiin, erityisesti HOJKS:n sisältämään tietoon verrattuna. Opettaja ei kokenut toimintakykyprofiilia tarpeelliseksi, vaikka sen monitahoisuuden vuoksi oppilaan toimintakyvyn arviointi voisi olla entistä helpompaa ja monipuolisempaa. ICF:n avulla oppilas voitaisiin nähdä paremmin kokonaisuutena, joka koostuu yksilö- ja ympäristötekijöistä sekä terveydentilasta. Toimintakykyprofiilin tarpeellisuutta voidaan perustella myös sillä, että Kela haluaa lääkinnällisessä kuntoutuksessa viitekehyksenä käytettävän ICF:ää, ja tämä ICF-pohjainen toimintakykyprofiili olisi yksi hyvä tapa tuoda ICF mukaan käytännön työhön. (Kela 2015.)

7.5 Johtopäätökset

Tutkimuksen tulokset perustuvat yhden ihmisen mielipiteeseen ja näin ollen ne ovat hyvin subjektiivisia. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisena haastattelemamme opettaja kokee ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin HOJKS:n rinnalla ja miten toimintakykyprofiili vaikuttaa oppilaan koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvässä tavoitteiden asettelussa. Tutkimusongelmina oli selvittää kertooko toimintakykyprofiili oppilaasta jotain sellaista, mitä HOJKS ei kerro ja hyötyykö Katariinan koulu ICF-pohjaisesta toimintakykyprofiilista.

Haastattelun avulla saatujen tietojen mukaan 6-13-vuotiaiden cp-vammaisten lasten ja nuorten ICF-pohjainen toimintakykyprofiili ei ole tarpeellinen Katariinan koululle, koska koulun oppilaista suurin osa on kommunikaatio- ja kielihäiriöisiä. Liikuntavammaisille oppilaille toimintakykyprofiili voisi olla hyvä lisä HOJKS:n rinnalle. Opettaja kokee ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin turhaksi koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvässä tavoit-

teiden asettelussa. Toimintakykyprofiili saattaa antaa lisätietoa erityisesti liikuntavammaisista oppilaista, mutta siitä saatu tieto ei tuo lisäarvoa HOJKS:sta jo saatavan tiedon rinnalle oppilaan tavoitteiden asettelussa.

Haastattelusta käy ilmi, että opettajan mielestä HOJKS:iin verrattuna toimintakykyprofiili antaa lisätietoa toimintakyvystä niillä oppilailla, joilla on liikuntavamma tai fyysisiä ongelmia. HOJKS keskittyy oppilaan akateemisiin taitoihin ja kertoo vain suppeasti liikkumiseen liittyvistä ongelmista, kun taas toimintakykyprofiili antaa niille asteikon ja näin ollen kuvaa ongelmaa konkreettisemmin.

Opettajan vastausten perusteella Katariinan koulu ei hyödy testaamastamme ICF-pohjaisesta toimintakykyprofiilista. Tällä hetkellä käytössä oleva HOJKS antaa opettajalle kaiken tarvittavan tiedon oppilaasta opetuksen kannalta. Opettajan mielestä kommunikaatio- ja kielihäiriöisten oppilaiden ongelmat eivät nouse esiin tarpeeksi tässä toimintakykyprofiilissa, ja koska enemmistö koulun oppilaista on kommunikaatio- ja kielihäiriöisiä, kyseinen toimintakykyprofiili ei ole hyödyllinen Katariinan koululle.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää soveltuuko 6-13 vuotiaiden CP-vammaisten lasten ja nuorten ydinlista Katariinan koulun käyttöön. Opinnäytetyötämme tehdessä huomasimme nopeasti, ettemme pysty vastaamaan tähän kysymykseen. Haastateltava opettaja olisi pitänyt perehdyttää paremmin ICF:ään ja opinnäytetyön tavoitteeseen ja tarkoitukseen, jolloin opettajan mielipiteet olisivat voineet olla positiivisempia. Lisäksi vastausta soveltuvuuskysymykseen on mahdotonta antaa yhden ihmisen haastattelun ja kokemusten pohjalta. Jotta olisimme pystyneet tutkimaan kyseisen ydinlistan soveltuvuutta Katariinan kouluun, olisi tutkimusjoukon pitänyt olla suurempi ja haastateltavan/haastateltavien ja perehdyttäminen ICF:ään huomattavasti laajempi ja intensiivisempi.

Jatkotutkimus/-opinnäytetyö ehdotuksina tälle opinnäytetyölle voisi mielestämme olla:

- Katariinan koulun opettajien perusteellinen perehdyttäminen ICF-luokitukseen ja toimintakykyyn käsitteenä esimerkiksi kirjallisuuskatsauksen pohjalta luodun esitteen ja tiedotetilaisuuden muodossa.
 - Laajemmalla tutkimusjoukolla suoritettu tutkimus, joka sisältäisi useamman opettajan syvällisemmän perehdytyksen ICF:n toimintamalliin sekä toimintakykyprofiilin tulkintaan
 - Katariinan koulun henkilökunnan ja lääkinnällisen kuntoutuksen jäsenten perehdyttäminen ICF-pohjaisen toimintakykyprofiilin käyttöön oppilaan kokonaisvaltaisen kuntoutussuunnitelman teon yhteydessä ja tutkiminen sen toimivuudesta ja tarpeellisuudesta Katariinan koulussa.
- ➔ mahdollisesti kaksi erillistä ja eri aikaa suoritettavaa opinnäytetyötä, jotta opettajilla on aikaa sisäistää, tutustua ja käyttää toimintakykyprofiileita.

8.1 Opinnäytetyön tekijöiden ajatukset toimintakykyprofiilin toimivuudesta Katariinan koulussa

Opinnäytetyön tekijöiden näkökannalta toimintakykyprofiili kertoo oppilaasta paljon enemmän kuin HOJKS. Lisäksi toimintakykyprofiilissa tieto on selkeästi jäsennelty ja helposti luettavissa. Tähän mielipiteeseen vaikuttaa varmasti osaltaan se, että opinnäytetyön tekijät ovat fysioterapiaopiskelijoita. Se, mitä opettaja pitää opetuksen kannalta

olennaisena tietona, saattaa erota suuresti siitä mikä opinnäytetyön tekijöiden mielestä on oleellista.

Viitaten tulosten analysointiin ja kappaleeseen 7.3 koulun rehtorin mukaan osalle koulun oppilaalle luodaan vuosittain kokonaiskuntoutuksen suunnitelma moniammatillisen työryhmän yhteistyönä. Työryhmään kuuluvat oppilaan itsensä lisäksi hänen huoltajansa, opetukseen osallistuvat henkilöt ja tarvittavat lääkinnällisen kuntoutuksen ammattiedustajat. Koska oppilaille luodaan joka vuosi kokonaiskuntoutuksen suunnitelma joka sisältää myös kuvauksen oppilaan senhetkisestä toimintakyvystä, sekä kuntoutuksen tavoitteista, voisi toimintakykyprofiilin opinnäytetyön tekijöiden mielestä täyttää esimerkiksi tämän suunnitelman teon yhteydessä. Tällöin paikalla ovat kaikki oppilaan akateemiseen kehittymiseen, sekä kuntoutukseen osallistuvat henkilöt ja toimintakykyprofiileihin saataisiin kaikkien alojen ammattilaisten näkemys oppilaan senhetkisestä toimintakyvystä. Kun ICF-osa-alueet ja sen käyttö ovat kaikille työryhmän jäsenille tuttuja, on yhteisen kielen ja kirjaamismuodon löytyminen ja eri ammattiryhmien välisten kirjaamisten ymmärtäminen helpompaa. Käsitteiden yhtenäistäminen edistää näin ollen tiedonsiirtoa eri ammattiryhmien välillä. (Paltamaa & Perttinä 2015.)

8.2 Eettisyys

Yksi laadullisen tutkimuksen eettisistä periaatteista on, että tutkimuksen koko prosessi on laadullisesti toteutettu (Tuomi & Sarajärvi, 127). Haastateltavan opettajan ja tutkimukseen osallistuneiden oppilaiden anonymiteetin turvaamiseksi haastattelussa ja opinnäytetyössä ei mainita henkilöiden nimiä tai yhteystietoja. Opettaja osallistui tutkimukseen vapaaehtoisesti ja oppilaiden havainnointilomakkeet, toimintakykyprofiilit sekä kopiot HOJKS:sta käsiteltiin ja säilytettiin luottamuksellisesti ja tietosuoja huomioon otettuna. Tulosten keräämisen ja auki kirjoittamisen jälkeen kopiot HOJKS:sta hävitettiin lukittuun tietosuojaroskikseen. Myös haastattelun äänitallenne ja litterointi hävitettiin asianmukaisesti.

Yleisten eettisten ohjeiden mukaan tutkimukseen osallistuvan henkilön tulee ymmärtää annettu informaatio (Hirsjärvi ym 2007, 25). Opettajalle annettu informaatio opinnäytetyöstä ja ICF:stä ei ollut riittävää, joten oli epäeettistä pyytää häntä vastaamaan kysymyksiimme, kun häntä ei ollut perehdytetty opinnäytetyön aiheeseen ja tavoitteisiin asianmukaisesti. Tämä vaikutti osaltaan myös opettajan suhtautumiseen kyseistä ICF-ydinlistaa ja sen mahdollista käyttöä kohtaan ja näin ollen tutkimuksen tuloksiin. Jälki-

käteen ajateltuna opettajaa olisi pitänyt informoida ICF:stä ja opinnäytetyön tarkoituksesta monipuolisemmin ja ennen toimintakykyprofiileihin tutustumista, esimerkiksi antamalla hänelle opinnäytetyön suunnitelma luettavaksi.

8.3 Luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa ei ole olemassa yhdenmukaisia ohjeita. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta lisäviksi tekijöiksi voidaan mainita uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 135.)

Uskottavuutta tavoiteltiin sillä, että haastattelutilanteessa oli paikalla molemmat opinnäytetyön tekijät, joista toinen havainnoi, esitti tarkentavia kysymyksiä ja tarvittaessa osallistui keskusteluun, kun taas toinen johti haastattelua ja esitti pääosan kysymyksistä. Haastattelun kysymykset valittiin opinnäytetyön tavoitteen, tarkoituksen ja tutkimusongelmien pohjalta ja ne ovat perusteltavissa opinnäytetyöstä löytyvällä teorialiedolla. Ennen haastattelua opettaja oli saanut itselleen toimintakykyprofiilit luettavakseen, joiden pohjalta hän vastasi kysymyksiin. Opettajan suppea tietämys ICF:stä ja opinnäytetyön tarkoituksesta saattaa osaltaan vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Paremmalla aiheeseen perehdyttämisellä opettaja olisi saattanut olla vastaanottavaisempi toimintakykyprofiilin tarpeellisuutta ja toimivuutta kohtaan. Näin ollen opettajan vastaukset ja tutkimustulokset olisivat voineet olla myönteisempiä.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan pyrkiä lisäämään käyttämällä useampia tietolähteitä. Eri lähteistä kerätyllä tiedolla voidaan saada tukea tutkimuksen tulosten tulkinnalle ja väitteille. Mitä useampi tietolähde ja suurempi tutkimusjoukko, sitä pätevämpi on tutkimustulos. (Kananen 2014, 152.) Tässä opinnäytetyössä tutkimusjoukko-
na oli vain yksi opettaja ja viisi havainnoitavaa oppilasta, minkä vuoksi tutkimustulokset ovat hyvin subjektiivisia, mikä vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen ja toistettavuuteen. Tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä eivätkä ole siirrettävissä muihin vastaaviin tutkimustilanteisiin. Opinnäytetyön tulosten siirrettävyyteen vaikuttaa myös se, että haastattelupohja luotiin itse teorialähtöisesti eikä apuna käytetty valmista pohjaa. Kyseistä pohjaa ei voi sellaisenaan siirtää, koska se ei ole tarkkaan toistettavissa oleva, kuten kyselykaavake.

Opinnäytetyön vahvistettavuutta pyrittiin varmistamaan kirjoittamalla näkyviin mahdollisimman tarkasti prosessin eri vaiheet. Lopulliseen opinnäytetyöhön tutkimuksen tuloksia kirjoitettaessa käytettiin suoria lainauksia opettajan vastauksista. Vastaavanlaisia tutkimuksia ja vertailukohteita on hyvin vähän, mikä heikentää tämän opinnäytetyön vahvistettavuutta.

Refleksiivisyys tarkoittaa opinnäytetyön tekijöiden tietoisuutta omista lähtökohdistaan laadullisen tutkimuksen tekemiseen. Tekijän tulee ymmärtää, miten hänen oma käsityksensä tutkimuksen aiheesta vaikuttaa aineistoon ja koko tutkimusprosessiin. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Tämän opinnäytetyön tekijät ovat fysioterapiaopiskelijoita, mikä on saattanut vaikuttaa tutkimustulosten analysointiin ja siitä tehtyihin johtopäätöksiin. Tuloksia analysoitaessa on kuitenkin pyritty jättämään pois tekijöiden omat mielipiteet sekä koulutuksesta saadut käsitykset kyseisestä aiheesta.

Tämän opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen, ajatuksia herättävä ja opettavainen kokemus. Matka aiheen valinnasta työn valmistumiseen oli pitkä ja vaiherikas. Olemme oppineet paljon ICF:stä ja sen käytöstä, mikä tietenkin auttaa tulevaisuudessa fysioterapeutin työssämme. Aihe on ajankohtainen, ja siksi siihen tutustuminen oli mielenkiintoista ja ammatillisessa mielessä erittäin hyödyllistä. Opinnäytetyön tekeminen oli prosessina vaativa mutta palkitseva. Työn aikana teimme paljon virheitä ja mielessämme on paljon asioita, jotka olisi voinut tehdä paremmin tai eri tavoin. Virheistä kuitenkin oppii. Tutkimuksemme oli hyvin pienimuotoinen, mutta aihe silti tärkeä. Toivottavasti ICF ja tekemämme työ inspiroi tulevia opinnäytetyön tekijöitä jatkamaan aiheen tutkimista ja sen eteenpäin kehittämistä.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli, R. 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. Jyväskylä: PS-kustannus.

Aivoliitto 2015. Kielelliset erityisvaikeudet, dysfasia. Viitattu 24.11.2015. www.aivoliitto.fi

Burns, N. & Grove, S. K. 2009. The Practice of Nursing Research. Conduct, Critique, and Utilization. 6th Edition. St Louis: Elsevier Saunders.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2012. Tutki ja kirjoita: Tammi. Helsinki.

ICF. 2004. Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus. Ohjeita ja luokituksia 4. Helsinki: Stakes

ICF-CY. 2007. International Classification of Functioning, Disability and Health, Children & Youth Version. World Health Organization.

Innokylä 2015. Viitattu 9.11.2015. www.innokyla.fi

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: miten kirjoitat kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kansaneläkelaitos 2015 & 2016 www.kela.fi

Kaski H. & Tarvainen I. 2009 Kuntoutustyöryhmän toiminta. Iitin kunnan lastenneuvolan kuntoutustyöryhmä. Viitattu 16.8.2015

Kauppila J. 2015. Diaesitys: Katariinan koulu ja oppilaan erityisen tuen tukitoimista.

Korpilahti, P. 2000. Kielen kehityksen häiriöt; viivästynyt ja poikkeava kielenkehitys. Teoksessa Kommunikoinnin häiriöt. Syitä, ilmenemismuotoja ja kuntoutuksen perusteita. Toim. Kaisa Launonen ja Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka. Helsinki, Palmenia.

Kvist P. & Sieppi R. 2011. Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki käytännössä. Terväväylän koulu.

- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita.
- Liikenteen tutkimuskeskus Verne. 2016. Tutkimusmenetelmät, Tiedon analysointi. Tampereen teknillinen yliopisto. Viitattu 18.9.2016. www.tut.fi
- Paltamaa, J. & Perttinen, P. 2015. Toimintakyvyn arviointi. ICF teoriasta käytäntöön. Nettijulkaisu. Viitattu 31.7.2016. www.kela.fi
- Rauch, A.; Cieza, A. & Stucki, G. 2008. How to apply the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) for rehabilitation management in clinical practice. European journal of physical and rehabilitation medicine.
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Haastattelu: Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.
- Rämä I., Teinilä S., Airaksinen L. & Tiainen R. 2015. Ruskeasuon koulun kehittämissanke: HOJKS-tavoitteet ICF-viitekehyksessä. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erikoislehti 1.9.2015 Viitattu 18.8.2016. <http://bulletin.nmi.fi/>
- Schiariti, V., Selb, M., Cieza, A. & O'Donnel, M. 2014. Developmental Medicine & Child Neurology. International Classification of Functioning, Disability and Health Core Sets for children and youth with cerebral palsy: a consensus meeting.
- Suhonen-Polvi, H. & Kauppila, J. 2015. Diaesitys: Lasten ja nuorten kokonaiskuntoutumisen osaamiskeskus OSKU. Viitattu 13.11.2015. www.turku.fi
- Suomela-Markkainen, T. 2015. Vaativa kuntoutus alkaa – mikä muuttuu? Viitattu 28.7.2016. [Kela.fi](http://kela.fi)
- Terveystieteiden tutkimuskeskus 2015. Viitattu 9.11.2015. www.thl.fi
- Tilastokeskus 2016. Viitattu 25.8.2016. Havainnointi. www.stat.fi
- Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Jyväskylä. Gummerus.
- Valteri 2015. Viitattu 9.11.2015. www.valteri.fi
- Vernerinet. Selkosivut, 2015. Viitattu 24.11.2015. <http://verneri.net>
- Virtuaaliammattikorkeakoulu 2006. Viitattu 23.11.2015. <http://www.amk.fi/>

WHO 2013. How to use the ICF. A practical manual for using the International Classification of Functioning, Disability and Health. Geneva: WHO. Viitattu 24.11.2015. <http://www.who.int>

WHO. 2001. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Geneva: WHO. Viitattu 24.11.2015. <http://www.who.int>

Toimintakykyprofiili

KEHON TOIMINNOT		Vajavuus							
			0	1	2	3	4		
b117	Älykkyysoiminnot								
b1301	Motivaatio								
b140	Tarkkaavuustoiminnot								
b144	Muistitoiminnot								
b167	Kieleen liittyvät mielentoiminnot								
b710	Nivelten liikkuvuustoiminnot								
b735	Lihasjänteystoiminnot (tonus)								
b760	Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta								
SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN		Ongelma							
			0	1	2	3	4		
d175	Ongelman ratkaiseminen	P							
		C							
d177	Päätöksen tekeminen	P							
		C							
d220	Useiden tehtävien tekeminen	P							
		C							
d350	Keskustelu	P							
		C							
d415	Asennon ylläpitäminen	P							
		C							
d440	Käden hienomotorinen käyttäminen	P							
		C							
d460	Liikkuminen erilaisissa paikoissa	P							
		C							
d710	Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus	P							
		C							
d820	Kouluopetus	P							
		C							
YMPÄRISTÖTEKIJÄT		Edistävä Estävä tekijä							
		+4	+3	+2	+1	0	1	2	3
e120	Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa								
e130	Opetustuotteet ja teknologiat								

P = liittyy suoritustasoon

C = liittyy suorituskyykyyn

ICF-kuvauslomake

Huom.: Yleisen ydinlistan kuvauskohteet on merkitty G-kirjaimella.

HENKILÖTIEDOT
Maija (nimi muutettu)

KEHON TOIMINNOT		Ei mitään ongelmia	Lievää ongelmia	Kohtalaisia ongelmia	Vakavia ongelmia	Ehdoton ongelma	Ei määritelty	Ei sovellettavissa
elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot (joihin luetaan myös psykologiset toiminnot)		0	1	2	3	4	8	9
Missä määrin asiakkaalla on ongelmia ...								
b117	Älykkyystoiminnot	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
<p>Yleiset mielentoinnit, joita tarvitaan erilaisten mielentointojen ymmärrykseen ja rakentavaan yhdistymiseen, mukaan lukien kaikki kognitiiviset toiminnot ja niiden kehittyminen elinaikana.</p> <p>Sisältää: älylliseen kasvuun liittyvät toiminnot; älyllinen jälkeensäjäneisyys, kehitysvammaisuus, dementia</p> <p>Ei sisällä: muistitoiminnot (b144); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p> <p>Lukemisen ja tekemisen hitaus luo haasteita. Majasta tuntuu, etteivät uudet asiat jää mieleen helposti vaan että hän joutuu lukemaan saman asian monta kertaa.</p>								
b1301	Motivaatio	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Mielentoinnit, joihin perustuu kimmoke toimia; tietoinen tai tiedostamaton toimintaa ajava voima.</p> <p>Sisältää:</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p>								
b134	Unitoiminnot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Yleiset mielentoinnit, joihin perustuu jaksottainen, palautuva ja vaikeoiva fyysinen ja henkinen irtautuminen välittömästä ympäristöstä, tyyppillisine fysiologisine muutoksineen.</p> <p>Sisältää: unen määrä ja nukahtaminen, unitilan ylläpitäminen ja unitilan laatu; toiminnot, jotka vaikuttavat unisykliin, kuten unettomuudessa, liikaunuudessa ja narkolepsiassa</p> <p>Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); tarkkaavuustoiminnot (b140); psykomotoriset toiminnot (b147)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p>								
b140	Tarkkaavuustoiminnot	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
<p>Erityiset mielentoinnit, joihin perustuu tarkkaavuuden kohdentuminen ulkoiseen ärsykkeeseen tai sisäiseen kokemukseen tilanteen vaatiman ajanjakson ajaksi.</p> <p>Sisältää: tarkkaavuuden ylläpito, tarkkaavuuden siirtyminen, tarkkaavuuden jakautuminen, eri henkilöiden tarkkaavuuden kohdistuminen samaan ärsykkeeseen; keskittymiskyky; häiriintyvyys</p> <p>Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); unitoiminnot (b134); muistitoiminnot (b144); psykomotoriset toiminnot (b147); havaintotoiminnot (b156)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p> <p>Maija jää helposti seuraamaan ympärillä tapahtuvaan ja unohtaa keskittyä omaan tehtäväänsä, tai sen tekeminen hidastuu selkeästi.</p>								

		0	1	2	3	4	8	9
b144	Muistitoiminnot	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
	Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tiedon kirjautuminen ja tallentuminen muistiin ja sen mieleen palautuminen tarvittaessa. Sisältää: lyhyt- ja pitkäkestoinen muisti, välitön, lähi- ja kaukokuisti; sarjamuisti; mieleenpalautuminen; muistaminen; toiminnot, joita käytetään vapaassa mieleenpalautumisessa ja oppimisessa kuten nominaalisessa, valikoivassa ja dissosiativisessa amnesiassa Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); orientoitumistoiminnot (b114); älykkyysoiminnot (b117); tarkkaavuustoiminnot (b140); havaintotoiminnot (b156); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); laskemistoiminnot (b172)							
	Tiedon lähteet: ☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari							
	Ongelman kuvaus: Maijasta tuntuu, ettei hänelle jää uudet asiat helposti mieleen. Englannin opiskelussa uusien sanojen oppiminen tuottaa vaikeuksia.							
b167	Kieleen liittyvät mielentoiminnot	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
	Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu merkkien, symbolien ja muiden kielen osatekijöiden tunnistus ja käyttö. Sisältää: puhutun, kirjoitetun tai muunlaisen kielen, kuten viittomakielen vastaanotto ja koodien purku; puhutun, kirjoitetun tai muunlaatuisen kielen ilmaisu; puhutun ja kirjoitetun kielen integroidut toiminnot, jotka esiintyvät reseptiivisessä, ekspressiivisessä, Brocan, Wernickin ja konduktioafasiassa Ei sisällä: tarkkaavuustoiminnot (b140); muistitoiminnot (b144); havaintotoiminnot (b156); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); laskemistoiminnot (b172); monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot (b176); Pääluokka b2 Aistitoiminnot ja kipu; Pääluokka b3 Ääni- ja puhetoiminnot							
	Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari							
	Ongelman kuvaus: Lukemisen hitaus vaikeuttaa luetun asian ymmärtämistä.							
b210	Näkötoiminnot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Aistitoiminnot, joihin perustuu valon aistiminen sekä optisen ärsyksen muodon, koon, hahmon ja värin aistiminen. Sisältää: näöntarkkuustoiminnot; näkökenttätöiminnot; näön laatu; valon ja värin aistimisen toiminnot, lähi- ja kaukonäön tarkkuus, yhden silmän näkö ja molempien silmien yhteisnäkö; kuvatakkisuuden laatu; vajavuudet, kuten likinäkö, kaukotaittoisuus, hajataittoisuus, toispuoleinen näkökentän vajo, värisokeus, putkinäkö, keskinen tai ääreisosien näkökentän vajo, kaksoiskuvat, hämäräsokeus ja valon voimakkuuteen mukautuminen Ei sisällä: havaintotoiminnot (b156)							
	Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari							
	Ongelman kuvaus:							
b280	Kipuaistimus (G)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Epämiellyttävän tuntemuksen aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta. Sisältää: yleistynyt tai paikallinen kipuaistimus yhdessä tai useammassa ruumiin/kehon osassa, kipu yhdellä ihotuntoalueella, pistävä kipu, polttava kipu, tylppä kipu, särkevä kipu; polkkeamat kuten lihassärky, tunnottomuus ja kipuherkkyys Ei sisällä:							
	Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari							
	Ongelman kuvaus:							

		0	1	2	3	4	8	9
b710	Nivelten liikkuvuustoiminnot	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
<p>Toiminnot, joihin perustuu nivelen liikelaaajuus ja -sujuvuus. Sisältää: yhden tai useamman nivelen, nikaman, olkapään, kyynärpään, ranteen, lonkan, polven, nilkan, sekä käsien ja jalkojen pikkunivelten liikkeet; tavalliset nivelten liikkeet; poikkeamat, kuten nivelten yliikkuvuus, kankeat nivelet, jäätynyt olkapää, niveltulehdus Ei sisällä: nivelten stabiilustoiminnot (b715); tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta (b760)</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus: Vasemman puolen hemiplegia. Vasen käsi toimii apukätenä, sormet ovat spastiset. Vasemmassa alaraajassa käytössä nilkkaa ja jalkaterää tukeva ortoosi.</p>								
		0	1	2	3	4	8	9
b735	Lihaskäntötoiminnot (tonus)	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
<p>Toiminnot, joihin perustuu lihasten jännitys lepotilassa (lepotonus) ja lihasvastus liikutettaessa niveltä passiivisesti. Sisältää: toiminnot, jotka liittyvät yksittäisten lihasten ja lihasryhmien, yhden raajan, ruumiin toisen puolen ja alaruumiin lihasten, kaikkien raajojen lihasten, vartalon lihasten ja koko kehon lihasten jännitykseen; lihasjänteiden poikkeamat, kuten alentunut tai kohonnut lihasjänteys, lihasjäykkyys (spastisiteetti) Ei sisällä: lihasvoiman ja tehon tuottotoiminnot (b730); lihaskestävyystoiminnot (b740)</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus: Vasemman puolen lihastonus on koholla.</p>								
		0	1	2	3	4	8	9
b760	Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Toiminnot, joihin perustuu tahdonalaisten liikkeiden hallinta ja koordinaatio. Sisältää: yksinkertaisten ja monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden hallinta, tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio, ylä- ja alaraajaan tukeutuminen, oikea/vasen- koordinaatio, silmä-käsi-/silmä-jalka -koordinaatio; vajavuudet, kuten hallinta- ja koordinaatio-ongelmat esimerkiksi dysdiadokokinesiaassa Ei sisällä: lihasvoiman ja tehon tuottamistoiminnot (b730); tahattomat liiketoiminnot (b765); kävely- ja juoksu-tyylin toiminnot (b770)</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p>								

KEHON RAKENTEET			Ei mitään ongelmia	Lievä ongelmia	Kohtalaisia ongelmia	Vaikeita ongelmia	Ehdoton ongelma	Ei määritelty	Ei sovellettavissa			
kehon anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja niiden osat												
Missä määrin asiakkaalla on vajavuuksia toiminnoissa?			0	1	2	3	4	8	9			
s110	Aivojen rakenne	Suuruus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐			
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Luonne*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		Sijainti**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari												
Ongelman kuvaus:												
<p>* 0 = ei muutosta rakenteessa, 1 = täydellinen puuttuminen, 2 = osittainen puuttuminen, 3 = ylimääräinen osa, 4 = poikkeavat mitat, 5 = epäjatkuvuus, 6 = poikkeava asento tai sijainti, 7 = laadullinen muutos rakenteessa, 8 = ei määritelty, 9 = ei sovellettavissa</p> <p>** 0 = usealla alueella, 1 = oikealla, 2 = vasemmalla, 3 = sekä oikealla että vasemmalla, 4 = edessä, 5 = takana, 6 = tyvipuolella (proksimaalisesti), 7 = kärkipuolella (distalisesti), 8 = ei määritelty, 9 = ei sovellettavissa</p>												

SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN								
tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa sekä osallistuminen elämän tilanteisiin								
Missä määrin henkilöllä on ongelmia?								
P = suoritustasossa C = suorituskyyvyssä								
		Ei ongelmia	Lieviä ongelmia	Kohtalaisia ongelmia	Vaikeita ongelmia	Ehdoton ongelma	Ei määritelty	Ei sovellettavissa
		0	1	2	3	4	8	9
d175	Ongelman ratkaiseminen	P ☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
		C ☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Ratkaisujen löytäminen kysymyksiin tai tilanteisiin tunnistamalla ja analysoimalla asioita, kehittämällä vaihtoehtoja ja ratkaisuja, arvioimalla ratkaisujen mahdollisia vaikutuksia ja toteuttamalla valittu ratkaisu, kuten ratkaistaessa kahden ihmisen välistä kiistaa. Sisältää: Yksinkertaisen ja monimutkaisen ongelman ratkaiseminen Ei sisällä: ajatteleva (d163); päätöksen tekeminen (d177) Tiedon lähteet: ☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus: Toiminta hidasta.								
		0	1	2	3	4	8	9
d177	Päätöksen tekeminen	P ☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
		C ☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Valinnan tekeminen erilaisten vaihtoehtojen joukosta, valinnan toteuttaminen ja valinnan vaikutusten arvioiminen, kuten tietyn tuotteen valitseminen ja ostaminen, tai päättäminen siitä, ottaako suorittaakseen yhden tehtävän useiden tehtävien joukosta, jotka pitää tehdä ja suorittaa sen. Sisältää: Ei sisällä: ajatteleva (d163); ongelman ratkaiseminen (d175) Tiedon lähteet: ☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus: Tehtävien aloittaminen/lopettaminen hitaita.								
		0	1	2	3	4	8	9
d220	Useiden tehtävien tekeminen	P ☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
		C ☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien vaihteleva tai samanaikainen suorittaminen useiden yhdistettyjen ja monimutkaisten tehtävien osana. Sisältää: useiden tehtävien suorittaminen; useiden tehtävien suorittaminen loppuun; useiden tehtävien tekeminen itsenäisesti ja ryhmässä Ei sisällä: taitojen hankkiminen (d155); ongelman ratkaiseminen (d175); päätöksen tekeminen (d177); yksittäisen tehtävän tekeminen (d210) Tiedon lähteet: ☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus: Muistiinpanojen tekeminen samalla kun opettaja puhuu on vaikeaa (haluaa kirjoittaa virheettömästi).								
		0	1	2	3	4	8	9
d230	Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen (G)	P ☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		C ☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tarkoituksena suunnitella, hallita ja loppuunsaattaa päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden ja tehtävien asettamat vaatimukset, kuten ajankäytön suunnittelu ja erillisten toimien suunnittelu päivän aikana. Sisältää: päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien hallitseminen ja suorittaminen loppuun; oman toimintatason hallitseminen Ei sisällä: useiden tehtävien tekeminen (d220) Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus:								

		0	1	2	3	4	8	9
d350	Keskustelu	P	☐	☐	☒	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☒	☐	☐	☐
<p>Ajatusten ja ideoiden vaihtamisen aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen yhden tai usean tutun tai vieraan ihmisen kanssa muodollisissa tai epämuodollisissa tilanteissa puhumalla, kirjoittamalla, käyttämällä merkkejä tai muita kielellisiä keinoja.</p> <p>Sisältää: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen; keskusteleminen yhden tai usean henkilön kanssa</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p> <p>Toisinaan Maija puhuu aikuisille nenäkkäästi ja jää jankkaamaan pieniä asioita. Vahva temperamentti aiheuttaa toisinaan turhautumista.</p>								
d415	Asennon ylläpitäminen	P	☒	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☒	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Samassa asennossa pysyminen tilanteen edellyttämällä tavalla, kuten istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen työssä tai koulussa.</p> <p>Sisältää: makuu-, kyöky-, polvinseisonta-, istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p>								
d440	Käden hienomotorinen käyttäminen	P	☒	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☒	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Koordinoidut liikkeet esineiden käsittelemiseksi, poimimiseksi, pitämiseksi ja irrottamiseksi kättä, peukaloa ja sormia käyttäen, kuten kerättäessä kolikoita pöydältä, valittaessa puhelinnumeroa tai käännettäessä säädintä.</p> <p>Sisältää: poimiminen, tarttuminen, käsitteleminen ja irrottaminen</p> <p>Ei sisällä: nostaminen ja kantaminen (d430)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p> <p>Maija toimii oikealla kädellä hienomotorisesti hyvin. Vasen käsi toimii apukätenä.</p>								
d460	Liikkuminen erilaisissa paikoissa	P	☐	☒	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☒	☐	☐	☐
<p>Käveleminen ja liikkuminen erilaisissa paikoissa ja tilanteissa, kuten huoneistossa, rakennuksessa tai kadulla.</p> <p>Sisältää: kotona liikkuminen, ryömiminen tai kiipeäminen; käveleminen tai liikkuminen kotona, muissa sisätiloissa sekä kodin ja muiden rakennusten ulkopuolella</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p> <p>Liikkuu itsenäisesti ilman kävelyn apuvälineitä. Kouluun kulkee taksikyydillä. Liikkuu sisä- ja ulkotiloissa itsenäisesti.</p>								
d530	WC:ssä käyminen	P	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>WC-käynnin suunnittelu ja toteuttaminen kehon jätteiden poistamiseksi (kuukautisvuoto, virtsaaminen ja ulostaminen), ja siistiytyminen sen jälkeen.</p> <p>Sisältää: virtsaamisen ja ulostamisen sääteleminen ja kuukautisvuodosta huolehtiminen</p> <p>Ei sisällä: peseytyminen (d510); kehon osien hoitaminen (d520)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Ongelman kuvaus:</p>								

		0	1	2	3	4	8	9
d550	Ruokaileminen	P	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Koordinoitujen toimien ja tehtävien suorittaminen tarjottuun ruoan syömiseksi, ruoan suuhun viemiseksi ja sen nauttimiseksi kulttuurisesti hyväksyttävillä tavoilla pilkkomalla ruoka, käyttämällä ruokailuvälineitä, avaamalla pullot ja purkit sekä osallistumalla erilaisiin ruokailutilanteisiin. Sisältää: Ei sisällä: juominen (d560) Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus:								
		0	1	2	3	4	8	9
d710	Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus	P	☐	☒	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Henkilöiden välisen vuorovaikutus asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten asianmukaisen huomaavaisuuden ja arvostuksen osoittaminen tai toisten henkilöiden tunteisiin vastaaminen. Sisältää: kunnioitus, lämpö, arvonnanto ja suvaitsevaisuuden osoittaminen ihmissuhteissa; kritiikkiin ja sosiaalisiin vihjeisiin vastaaminen ihmissuhteissa; tilanteeseen sopivan fyysisen kontaktin käyttäminen ihmissuhteissa Ei sisällä: Tiedon lähteet: ☒ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus: Maija puhuu aikuisille toisinaan nenäkkäästi, vahvan temperamentin vuoksi hän turhautuu toisinaan eikä osaa ilmaista itseään rauhallisesti.								
		0	1	2	3	4	8	9
d760	Perhesuhteet	P	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sukulaisuussuhteiden luominen ja ylläpitäminen, kuten ydinperheessä, laajennetussa perheessä, kasvatus- tai adoptioerheessä ja otollapsi-ottovanhemmat suhteessa sekä kaukaisemmissa sukulaisuussuhteissa, kuten suhteissa pikkuserkkuihin tai holhoojiin. Sisältää: vanhemman suhde lapseen, lapsen suhde vanhempaan, sisarusuhteet ja laajennetun perheen jäsenten väliset suhteet Ei sisällä: Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus:								
		0	1	2	3	4	8	9
d820	Kouluopetus	P	☐	☒	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Kouluun pääseminen, kaikkiin kouluunkäyntiin liittyviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin osallistuminen, ja kurssimateriaalien, oppiaineiden ja muiden opetussuunnitelmien mukaisten vaatimusten oppiminen peruskoulussa ja lukiossa, mukaan lukien osallistuminen säännölliseen kouluopetukseen, yhteistyö muiden oppilaiden kanssa, opettajien antamien ohjelmien noudattaminen, annettujen tehtävien ja projektien järjestäminen, opiskelun ja siihen liittyvien tehtävien ja projektien loppuunsaattaminen sekä eteneminen opetuksen ja koulutuksen muihin vaiheisiin. Sisältää: Ei sisällä: Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus: Kulkee kouluun taksikyydillä. Maija tulee mielellään kouluun, tekee tunnollisesti tehtävät ja huolehtii välineistään. Keskittyminen annettuun tehtävään herpaantuu helposti ja sen tekeminen hidastuu selkeästi.								

		0	1	2	3	4	8	9
d920	Virkistyttyminen ja vapaa-aika	P	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		C	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistuminen leikki-, virkistys- tai muuhun vapaa-ajan toimintaan, kuten epäviralliset tai järjestetyt pelit ja urheilu, kuntoliikunta- ja rentoutumishjelmat, huvilemä tai ajanvietteet, taidegallerioissa, museoissa, elokuvissa tai teattereissa käynnit; osallistuminen taide- tai käsityötoimintaan tai harrastuksiin, lukuharrastus, soittimien soittaminen; nähtävyyksiin tutustuminen, turismi ja huvimatkat. Sisältää: peli ja leikki, urheilu, taiteet ja kulttuuri, taide- ja käsityöt, harrastukset ja sosiaalinen kanssakäyminen Ei sisällä: matkustaminen ratsastaen (d480); vastikkeellinen työ (d850); vastikkeeton työ (d855); uskonto ja hengellisyys (d930); poliittinen toiminta ja kansalaisuus (d950) Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Ongelman kuvaus:								

YMPÄRISTÖTEKIJÄT		Ehdottomasti edistävä tekijä	Merkittävästi edistävä tekijä	Kohtalaisesti edistävä tekijä	Lievästi edistävä tekijä	Ei edistävää tekijää	Lievästi rajoittava tekijä	Kohtalaisesti rajoittava tekijä	Merkittävästi rajoittava tekijä	Ehdottomasti rajoittava tekijä	Ei määritetty	Ei sovellettavissa
		+4	+3	+2	+1	0	1	2	3	4	8	9
e115	<p>muodostavat sen fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön, jossa ihminen elää ja toimii.</p> <p>Missä määrin henkilö kokee edistäviä tai estäviä tekijöitä?</p> <p>Jos on tarpeen, voit arvioida ympäristötekijät sekä edistävänä että estävänä tekijöinä.</p> <p>Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät päivittäisissä toiminnoissa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä.</p> <p>Sisältää: yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>												
e120	<p>Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa</p> <p>Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät liikkueessaan rakennusten sisä- ja ulkopuolella, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä.</p> <p>Sisältää: yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☒ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus: Alaraajaortoosi, joka tukee Majjan nilkkaa ja jalkaterää.</p>	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e125	<p>Kommunikointituotteet ja -teknologiat</p> <p>Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät tiedon lähettämiseen ja vastaanottamiseen, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä.</p> <p>Sisältää: kommunikoinnin yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e130	<p>Opetustuotteet ja teknologiat</p> <p>Välineet, tuotteet, prosessit, menetelmät ja teknologiat, joita käytetään tiedon, asiantuntemuksen tai taidon hankkimisessa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niiltä käyttävälle henkilölle.</p> <p>Sisältää: opetuksen yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus: Opetuksessa käytössä oleva henkilöhtainen iPad, jota käytetään tehtävien tekemiseen.</p>	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		+4	+3	+2	+1	0	1	2	3	4	8	9
e140	Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään kulttuuri-, vapaa-ai- ja urheilutoiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.</p> <p>Sisältää: kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											
e150	Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Tuotteet ja teknologiat, joista muodostuvat ihmisen tekemät yksilön käytössä olevat sisä- ja ulkotilat, jotka on suunniteltu ja rakennettu julkiseen käyttöön, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.</p> <p>Sisältää: arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, jotka liittyvät sisään- ja uloskäynteihin, palvelutiloihin ja kulkureitteihin</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											
e310	Lähiperhe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Henkilöt, jotka ovat sukua syntymän, avioliiton tai muun kulttuurisesti hyväksytyn suhteen nojalla, muodostavat lähiperheen. Lähiperheeseen kuuluvat esimerkiksi aviopuolisot, avokumppanit, vanhemmat, sisarukset, lapset, kasvatusvanhemmat, ottovanhemmat ja isovanhemmat.</p> <p>Sisältää:</p> <p>Ei sisällä: laajennettu perhe (e315); kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat (e340)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											
e320	Ystävät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Henkilöt, jotka ovat läheisiä ja pysyviä osallisia ihmissuhteissa, joille on tyypillistä luottamus ja keskinäinen tuki.</p> <p>Sisältää:</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											
e460	Yhteisön asenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Kulttuuripiirin, yhteiskunnan, alakulttuurin, tai muun sosiaalisen ryhmän yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat ryhmäkohtaiseen tai kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.</p> <p>Sisältää:</p> <p>Ei sisällä:</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											
e580	Terveys - palvelut, hallinto ja politiikka	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka ehkäisevät ja hoitavat terveysongelmia, järjestävät lääkinnällistä kuntoutusta ja edistävät terveellistä elämäntapaa.</p> <p>Sisältää:</p> <p>Ei sisällä: yleinen sosiaalinen tuki - palvelut, hallinto ja politiikka (e575)</p> <p>Tiedon lähteet:</p> <p>☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari</p> <p>Edistävän/estävän tekijän kuvaus:</p>											

		+4	+3	+2	+1	0	1	2	3	4	8	9
e585	Koulutus - palvelut, hallinto ja politiikka	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tehtävänä on tiedon, asiantuntemuksen ja ammatillisen ja taiteellisen taidon hankkiminen, ylläpito ja parantaminen. Katso: UNESCO:n kansainvälinen opetuksen standardiluokitus (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization, UNESCO, International Standard Classification of Education ISCED-1997). Sisältää: Ei sisällä: Tiedon lähteet: ☐ Edeltävä tieto ☐ Itsearviointimittari ☐ Kliininen tutkimus ☐ Testi/mittari Edistävän/estävän tekijän kuvaus:											

Hei!

Olemme neljä opiskelijaa Turun Ammattikorkeakoulusta. Kaksi meistä opiskelee viimeistä vuotta toimintaterapeuteiksi ja kaksi fysioterapeuteiksi.

Teemme opinnäytetöitä yhteistyössä Katariinan koulun kanssa, jossa tarkoituksenamme on kokeilla ICF-mallin mukaisien toimintakykyprofiilien luomista koulun oppilaille. Tarvitsimme tähän muutamia oppilaita, joiden toimintakykyä havainnoimme yhden koulupäivän aikana sekä joiden henkilökohtaisiin opetuksenjärjestämissuunnitelmien tutustumme.

Ystävällisin terveisin,

Reetta Kouki

Veera Vainio

Henrietta Schrey

Essi Yli-Junnila

Opinnäytetöissämme lapsenne henkilötietoja ei tule esille tutkimusraporteissamme, eikä niitä tallenneta. Tutkimusraporteistamme lastanne ei pysty tunnistamaan eikä hänen tietojaan pysty niistä yksilöimään.

Halutessanne saatte kopion lapsenne toimintakykyprofiilista.

___ Annan luvan, että

___ En anna lupaa, että

1. Lapselleni _____ saa tehdä toimintakykyprofiilin.
2. Lapseni toimintoja saa havainnoida.
3. Opiskelija saavat tutustua lapseni HOJKS-asiakirjaan.
4. Opettajan ja ohjaaja saavat luovuttaa tutkimuksessa tarvittavaa muuta tietoa lapseni toiminnasta.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Teemahaastattelun runko

Teema 1 - Taustatiedot

- Onko ICF tuttu?

Teema 2 - Toimintakykyprofiilin ja HOJKS:n erot

- Kertooko toimintakykyprofiili opettajalle jotain sellaista olennaista tietoa oppilaasta, mitä HOJKS ei? Mitä?
- Mikä toimintakykyprofiilissa on merkittävin ero HOJKSiin verrattuna?
- Mitä oleellista tietoa toimintakykyprofiili ei kerro oppilaasta?
- Jos vertaat niiden oppilaiden toimintakykyprofiileja, joiden täytössä on käytetty HOJKSia ja niiden, joiden ei, mikä oli suurin ero?

Teema 3 – Toimintakykyprofiilin luettavuus

- Koitko toimintakykyprofiilin helppo- tai vaikealukaiseksi? Oliko niissä jotakin, mitä et ymmärtänyt?
- Oliko jokin toimintakykyprofiilin osista mielestäsi turha oppimisen tavoitteiden muodostusta silmällä pitäen?

Teema 4 – Mielipide toimintakykyprofiilista

- Plussat ja miinukset?
- Koetko että toimintakykyprofiili olisi tarpeellinen lisä opettajille, avustajille, vanhemmille tai muille osallisille ihmisille, HOJKSin rinnalle? Miksi?